

МОРСКИ СГОВОРЪ

ГОДИНА VIII
КНИЖКА 7
ВАРНА
СЕПТЕМВРИЙ 1931 год.

УРЕЖДА КНИЖОВНО-ПРОСВѢТНИЯТЪ ОТДѢЛЪ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕНЪ МОРСКИ СГОВОРЪ
Главенъ редакторъ: САВА Н. ИВАНОВЪ
Редактори: ПРОФ. Я. АРНАУДОВЪ, Д-РЪ П. Д. СКОРЧЕВЪ, ИНЖ. ХИМ. Н. ПЕНЕВЪ.

Корадовагъ

БЪЛГ. АКЦ. Д-ВО

за строене кораби, локомотиви и вагони.

Варна.

ТЕЛЕФОНЪ 326

Строежъ на кораби и всички видове лодки като:

Моторни, рибарски, спортни, луксозни, платноходни и др.

Строежъ, монтажъ и поправка на всѣкакви видове машини и инсталации.

СПЕЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ ЗА ЖЕЛѢЗНИ КОНСТРУКЦИИ,
РЕЗЕРВУАРИ И ЕЛЕКТРОЖЕННИ ЗАВАРКИ.

Гарантирана веща и прецизна работа при най-конкурентни цени.

10-8

Даръ Борисъ

ВАРНА.

Произвежда първокачествени памучни преди

Най-голяма издържливостъ, еднакво равни
жици, най-износни цени — ето какво отли-
чава българскитѣ преди отъ чуждитѣ.

Предпочитайте българското производство!

ТЪРСЕТЕ ПРЕЖДИТѢ „ДАРЪ БОРИСЪ“

Продажби чрезъ генералнитѣ представители: Сузинъ и С-не А. Д., София — Варна

10-6

КЪМЪ МОРЕТО И ДУНАВА ЗА НАПРЕДЪКЪ !

ГОДИНА VIII. БРОЙ 7.
ВАРНА, септември 1931 год.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ :
За България 150, за чужбина — 200 лева.
УРЕЖДА КНИЖОВНО - ПРОСВЕТНИЯ ОТДЪЛЪ.

ОТДЪЛЪ БРОЙ 20 ЛЕВА
Гл. редакторъ САЗА Н. ИВАНОВЪ

Проф. Д-ръ Ст. Консуловъ.

ЕДНА ВАЖНА СЪЖИВКА НА НОВИЯ МИНИСТЪРЪ НА ЖЕЛЪЗНИЦИТЪ.

Напоследък се вдигна доста шумъ въ пресата по поводъ една съживка на новия министъръ на желѣзницитѣ: поставянето експлоатацията на желѣзницитѣ въ ръцетѣ на лице, вещь по стопанскитѣ въпроси, вмѣсто въ ръцетѣ на техникъ, както бѣше до сега. Невѣрно малцина сж схванали принципното значение на тази съживка на министра и шумътъ, който се вдигна по този случай, не засегна същността на въпроса, но се измѣсти на лична и професионална почва: дружеството на инженеритѣ като че ли съзря въ това нахвърнение на професионалнитѣ интереси на българския инженеръ, други пъкъ се впуснаха да критикуватъ качествата на лицата, имената на които се намѣсваха при тѣзи промѣни.

Трѣбва наистина да се съжелява, че у насъ мѣчно може да се разглежда принципно единъ въпросъ, безъ да рискува човѣкъ да попадне подъ подозрението, че засѣга лични или професионални интереси. Справедливостта, обаче изисква да се изтъкне, че Б. Н. М. С. отъ десетъ години се застъпва за принципното разрешение на единъ подобенъ въпросъ, затова днесъ, струва ми се, ще бжде отъ полза да спомнимъ още еднажъ становището на организацията.

Пжтищата за съобщение на единъ народъ — това сж житието, които носятъ жизненитѣ сокове на единъ организъмъ: колкото по-силно сж развити тѣзи съобщения, толкова по-културноспособенъ е и самиятъ народъ. Културнитѣ народи на миналото безъ изключение сж били онѣзи съ силно развити съобщения. И днесъ културата на европейскитѣ народи върви въ чуденъ паралелъ съ степенята на развитието на тѣхнитѣ съобщения. Съвършено естествено пжтищата за съобщение могатъ да се раздѣлятъ на две групи: вътрешни и международни. Първитѣ обематъ главно желѣзницитѣ на напоследък съ развитието на автомобилизма отново все по-големо значение добиватъ шосетата. Международнитѣ пжтища — това сж главно воднитѣ пжтища. Никой народъ въ историята не е могълъ

да се издигне културно, да се обособи ясно национално, ако не е могълъ да развие и международнитѣ, воднитѣ си пжтища. Оставането назадъ на нашия народъ, несполуката му въ миналото да се закрепни национално, стои въ връзка съ липсата на интересъ у българина къмъ водната стихия; ние не успѣхме да се зацепимъ здраво на брѣговетѣ и така да начертаеме веднажъ за винаги границитѣ на нашето племе. За щастие, тази идея все повече зрѣ въ нашето общество, тя извика на животъ и организацията на Б. Н. М. С., която обединява хора отъ най-различно положение, но свързани съ една обща мисль: къмъ моретата и Дунава за напредъкъ, за национално затвърдяване.

Неизбѣжни бѣха за Б. Н. М. С. редица пречки, когато той започна пропагандата на своитѣ идеи. Първитѣ пречки срещна организацията въ схващанията на нѣкои отъ българскитѣ инженери, които имаха въ ръцетѣ си желѣзопжтното дѣло.

При липсата на достатъчно разбираня за значението на воднитѣ пжтища, всичкото внимание у насъ бѣше съсредоточено върху развитието на желѣзницитѣ; като крѣпка къмъ тази служба бѣше придадено и нашето морско дѣло. Това погрѣшно принципно поставяне на въпроситѣ бѣше, обаче, лесно обяснимо: идеитѣ, на които по-късно стана изразителъ Б. Н. М. С., не бѣха още узрѣли. Нѣщо повече. И за самото желѣзопжтно дѣло принципнитѣ схващания не бѣха още достатъчно уяснени, и то бѣше до сега поставено на погрѣшна основа. Каква трѣбва да бжде принципната основа, която еднакво важи за воднитѣ, както и за сухопжтнитѣ съобщения, Б. Н. М. С. до сега въ писмени и устни изложения многократно е изтъквалъ предъ надлежитѣ фактори. Ето същността на тази основа.

Въ развитието на съобщенията, били тѣ водни или сухопжтни, ясно изпъкватъ три елемента: национално-обществениятъ, стопанскитѣ и техническиятъ. Първиятъ доминира надъ останалитѣ. Тѣхникътъ трѣбва да създаде, да одухотвори, да поддържа срдствата за съобщения. Икономистътъ ще

трѣбва най-рационално да организира тѣхното използване. Но самото насочване на техническата дейност, както и главнитѣ линии въ стопанисването на тѣзи сръдства, ще се опредѣли отъ програмата на общественика, който има предъ очи голѣмитѣ задачи на страната, на племето.

Една особеност само представляватъ воднитѣ пѣтища: водната стихия, която порятъ корабитѣ, е обикновено и международна граница, и обектъ на разни стопански отрасли (рибарство, соларство), а брѣговетѣ представляватъ и специални задачи въ връзка съ тѣхното заселване, национално затвърдяване и национална сигурност. Тѣзи особености налагатъ и координирането на всички тѣзи дейности въ връзка съ водната стихия и брѣговетѣ, сгруппирането имъ въ едно органически свързано цѣло.

За рационалното поставяне у насъ на въпроситѣ въ връзка съ воднитѣ пѣтища и въобще съ морето и Дунава по-рано не можеше и да се мисли, понеже тѣзи въпроси не бѣха още добили общественъ интересъ. Но и по отношение на правилното поставяне на паралелния въпросъ за вътрешнитѣ пѣтища ние пакъ като че ли останахме назадъ. При липсата на една правилна постановка на въпроса, у насъ се смѣсиха тритѣ елементи, за които стана дума по-горе. Всичко, което бѣше въ връзка съ желѣзницитѣ, се чакаше все отъ инженера: и програма за желѣзопѣтна политика, и строежъ, и поддържане, и стопанисване. А на всичко отгоре, като единъ страниченъ ресурсъ, къмъ който никой не проявяваше интересъ, върху българския инженеръ легна и морското дѣло: отъ него трѣбваше да се чака да начертае морската политика на страната, да създаде и организира морскитѣ съобщения. Необходимо ли е да се изтъква погрѣшността на това положение? Чудно ли е, че резултатитѣ не можеха да бѣдатъ такива, каквито бихме ги желали ние днесъ?

Правиятъ пѣтъ е много ясенъ. Министерътъ, като общественикъ, като има предъ видъ голѣмитѣ задачи на страната и племето, въ хармония съ общата политика на правителството, като се ползува и отъ съветитѣ на техници и икономисти, ще има да начертае и да контролира общата желѣзопѣтна или морска политика на страната. Тогава ще встѣпжи въ завидната си роля българскиятъ техникъ. За да изгради дѣлото, да го одухотвори, да го поддържа. Веднажъ апаратътъ готовъ и пуснатъ въ действие, въ близко сътрудничество съ техника ще дойде лицето, което ще се нагърби най-рационално, най-компетентно да организира и ръководи стопанисването на тѣзи тѣй скъпи и тѣй важни органи на държавата.

Сегашниятъ министъръ е направилъ първата стѣпка къмъ една преоценка на положението, къмъ въвеждането на нѣкои нови принципни положения, които за щастие съвпадатъ съ онова, което вече десетъ години Б. Н. М. С. изтъква по отношение на принципното поставяне на въпроса за съобщенията на страната. По този случай бързае да подчертаемъ едно наше желание: нека се научимъ всички да не разглеждаме голѣмитѣ, принципни национални въпроси презъ призмата на личнитѣ или професионални интереси. Съ подобни принципни реформи значението на българския техникъ нито на йота не се подценява. Напротивъ, ако българскитѣ техници биха настоявали да се продължава едно положение, за което тѣ не сж виновни, но което въ всѣки случай не издържа критика, съ това тѣ биха се изложили.

Първата стѣпка въ едно ново направление дава основание да се вѣрва, че не ще бѣде и последна. Проблемата за морето и Дунава стои открита. Нека пожелаемъ и тя да бѣде подложена на едно принципно разглеждане, да се направятъ и тамъ първитѣ решителни стѣпки къмъ едно правилно разрешение.

Г. Славяновъ.

ЗАКОНЪ ЗА ТЪРГОВСКОТО КОРАБОПЛАВАНЕ.

„Работенъ отъ 18 години“, за пръвъ пѣтъ той законъ се появи, като проектъ, на една конференция въ края на 1925 год.; поправенъ въ нѣкои подробности още тогава, многократно поправянъ и подобряванъ следъ това и въ Дирекцията на Желѣзницитѣ и особено пѣкъ въ Народното Събрание — въ неговата парламентарна комисия, — кждето проекта прекара близо две години, най-сетне отъ 7. мартъ т. г. той стана законъ. Съ него безспорно се запълва една голѣма празнина и въ нашето законодателство и на първо мѣсто въ нашето морско дѣло.

Законъ се занимава съ администрацията на търговския флотъ; ето накратко неговото съдържание: Въ царството тази администрация се възлага на министерството и съответно на Главната Дирекция на Желѣзницитѣ и Пристанищата, а въ чужбина — на българскитѣ консулски власти.

Разглеждатъ се морскитѣ лица, т. е. кой може да бѣде морякъ, подъ какъвъ видъ и кжде трѣбва да бѣде регистриранъ. Опредѣлятъ се цензоветѣ на корабостроителитѣ и дейността на търговскитѣ корабостроителници. Установяватъ се документитѣ, които удостоверяватъ поданството на корабитѣ. Указватъ се задълженията на стопанитѣ на корабитѣ, на тѣхнитѣ стѣкмители (арматори) и на па-

раходнитѣ агенти спрѣмо публичната властъ. Понататѣкъ законъ се занимава съ цензоветѣ, задълженията и службата на корабначалницитѣ, корабнитѣ палубни офицери и подофицери, на механицитѣ, машиниститѣ, моториститѣ, корабнитѣ лѣкари и др. служители на корабитѣ. Установяватъ се прегледитѣ, на които се подлагатъ корабитѣ, за да се гарантира тѣхната сигурност. Даватъ се норми за превоза на пѣтници.

Понеже плаващиятъ подъ народното знаме корабъ се разглежда като парченце територия отъ своята държава, то, естествено, върху него и когато е въ морето, и когато е въ наши или чужди пристанища, трѣбва да сжествува известна законност и редъ, опредѣлени въ законъ съ главитѣ за корабната полиция и за полицията на плаването. Сетне се изброяватъ формалноститѣ, които трѣбва да изпълнятъ корабитѣ при пристигане въ нѣкое пристанище. Указано е какъ се постѣпва при коработрушения и сж дадени правнитѣ положения за спасяванията (на кораба, пѣтниците и товара), въ случай на нещастие.

Създаватъ се пристанищни помирителни сѣдилища за бързо разрешаване на дребни граждански искове отъ морски характеръ и най-сетне общи разпорѣждания. Това е първата — административната

честь на закона, за чието прилагане въ подробности ще се изработи специален правилникъ.

Втората част се занимава съ престъпните деяния при търговското корабоплаване и тяхните наказания; третата — съ дисциплинарната власт на корабначалниците и пристанищните началници; а четвъртата последна част — съ процесуални и различни последни разпоредения.

Закона, работенъ по образецъ на италианския такъвъ за търговската marina, е обширенъ и изчерпателенъ (съдържа 270 члена), а заедно съ това, съ задоволство трѣбва да се отбележи, твърде добре проученъ и нагоденъ къмъ нашите нужди, що се отнася до неговите подробности и многобройните специални въпроси, които той засѣга. Естествено и въ това отношение има неизбѣжни, неволни грѣшки, още повече, че такъвъ законъ у насъ се създава за пръвъ път; по-късно, опита отъ приложението на закона ще посочи тия грѣшки и, трѣбва да се надѣваме, тѣ постепенно ще бждатъ отстранявани.

Обаче, наредъ съ многото си достойнства, тоя законъ има доста и при това твърде голѣми недостатѣци, които едва ли не го правятъ по-вече вреденъ, отколкото полезенъ. Ето по-важните отъ тяхъ:

Първо — съ тоя законъ, следъ като ние до сега никакъ не сме се интересували за мореплаването, почваме неговото уреждане отзадъ напредъ. У насъ фактически не съществува никакво търговско корабоплаване или доколкото го има, то е въ окаяно състояние и нищожни размѣри, при това фискалните и административни грижи на държавата и на всевъзможните нейни компетентни и не компетентни учреждения къмъ него сж по-скоро отъ такъвъ характеръ, че правятъ всѣкакво създаване и развитие на собствено корабоплаване почти невъзможно. Изглежда парадоксално, но при тежкото и невъзможно положение, въ което се намиратъ зачатците на търговския флотъ, новия законъ по-скоро ще ги доунищожи, отколкото да ги подкрепи. И много естествено, — същността на закона е такава, че той трѣбва да регулира и нормира правоотношенията въ търговското ни корабоплаване, т. е. по необходимостъ да му налага всевъзможни ограничения, тежести и задължения, които ще дойдатъ да се прибавятъ къмъ споменатите мащени грижи на държавата къмъ него и „да прелѣятъ чашата“ или „да обърнатъ колата“. До каква степенъ закона ще изиграе тази зловѣща роля, това ще зависи отъ неговото приложение и тъкмо тамъ е неговото най-слабо мѣсто, тъкмо отъ тамъ трѣбваше да се започне, т. е. съ създаването на държавния органъ и неговите пипала, който да начертае и постепенно да приложи една разумна държавна морска политика. Въ ржцетъ на подобенъ органъ, следъ като той е взелъ всички възможни мѣрки за създаването и развитието на мореплаването, закони отъ рода на току що гласуваниятъ ще бждатъ отлични инструменти за неговото администриране.

Ето защо и Б. Н. М. С. отъ седемъ години насамъ се бори за прословутата „Дирекция на мореплаването“, т. е. за държавния центъръ, който обединявайки всички свързани съ морето служби, трѣбва да поеме и всестранните грижи за използването на неговите пжтища и блага. Действително, преди две години съ бюджета се създаде тъй наречената „Дирекция на пристанищата и корабоплаването“, но тя и по форма и по съдържание

още далечъ не представлява държавния органъ, за какъвто става дума. Прокарването на закона за търговското корабоплаване бѣ може би най-удобниятъ начинъ и най-подходящиятъ моментъ за оформяване на това учреждение и неговите органи, а заедно и съ това и за опредѣляне сжщината, т. е. функциите му.

По тоя пътъ сж вървели и въ Италия, отъ кждето е заетъ новиятъ нашъ законъ. Първите две глави на италианския законъ за търговската marina се занимаватъ съ уредбата на централното и мѣстните пристанищни учреждения, които ще администратъ търговския флотъ. Тѣкмо тия две глави въ нашия законъ липсватъ и нѣкои съ право казватъ, че той е трупъ безъ глава. Въ него едва ли не на всѣки редъ се говори за „пристаннишна власт“, но никжде не се споменава какво представлява тази власт, кои сж лицата, които я упражняватъ и какви сж тяхните цензове, задължения и отговорности. Въ това направление закона е много подробенъ по отношение на капитаните, моряците, корабоприжателите, стѣкмителите, корабостроителите и пр., но той пази пълно мълчание по отношение на дирекцията на пристанищата и корабоплаването, началниците на пристанищата, пристанищните капитани, техните помощници и т. н. Въ тази областъ остава „да действа“ неприложениятъ въ най-съществените му приложения законъ за полицията на крайбрѣжията и пристанищата отъ 1899 год., споредъ който последните се управляватъ отъ пристанищни капитани — моряци, когато въ действителностъ началниците сж инженери, а и новосъздадената дирекция на корабоплаването се состои отъ 9 инженери и само 1 морякъ. Неприлагането на тоя законъ, дългата досегашна дейностъ на заварените ржководители на мореплаването ни и вида, въ който се прокара новиятъ законъ (безъ неговата най-съществена частъ), не дава основание да се предполага, че последниятъ съ прилагането си не ще донесе нови пакости за съвсемъ неукрепналото и хилаво наше корабоплаване. Декларацията на министра на желѣзниците г. Петко Стайновъ, че въ най-скоро време ще внесе въ Народното събрание най-необходимите закони за организация на пристанищните и корабоплавателни служби и за насърчение на мореплаването подъ българско знаме, колкото и да е тя искрена, не може да успокои никого, защото тукъ не е достатѣчна само добрата воля на единъ министъръ; тукъ е нужно отъ сжщите желаниа да сж проникнати и неговите сътрудници и помощници. А въ това последното министерската декларация не може да ни увѣри.

Вториятъ твърде сериозенъ недостатѣкъ на закона е неговото постановление за получаване на корабите на поданство или право за вдигане на българско знаме. Като достатѣчна норма за това е предвидено че трѣбва поне 51% отъ собственоста на кораба да принадлежи на български поданници. Останалите 49% могатъ да бждатъ притежание на чужденци. Съставителите на закона сж се водили отъ намѣрението да привлечатъ чужди капитали въ нашето корабоплаване — твърде примамлива, но заедно съ това и много опасна мисль. Не бива да се забравя, че корабоплаването не е обикновено стопанско предприятие; то е по-скоро сръдство за улесняване вносите и на първо мѣсто износътъ на една страна; като регулаторъ на навлото, то е отъ грамадно значение за народното стопанство; най-сетне то е отличенъ инстру-

ментъ на държавата за насочване и развитие на своята външна търговия, като по отношение последната то играе същата роля, каквато железниците играят за вътрешната търговия. Мисли ли някой у насъ, че е допустимо прѣкото участие на чуждъ капиталъ въ българските железници? — Подобна мисль основателно би била таксувана като ересь. Много трезво сж разсуждавали първите създатели на нашето корабоплаване, когато въ устава на първото и до сега единично наше Паракходно Д-во сж вписали, че акциите му могат да бждат притежание само на българи български поданици. Точно така, т. е. като се приема абсолютния национален принцип (100% национална собственост), е разрешенъ този въпросъ и въ всички голѣми и малки морски държави на свѣта. Изключение правятъ Италия, Дания и Швеция, които сж запазили най-малко на $\frac{2}{3}$ правото на националния капиталъ, а до $\frac{1}{3}$ е оставено на чуждия такъвъ. Само въ Гърция, Франция и Белгия съществува короната на голѣма свобода, каквато и у насъ се узаконява сега. Защо не е възприета поне италиянската мѣрка, когато и цѣлиятъ законъ е заетъ отъ Италия, е неясно. Първоначалниятъ проектъ предвиждаше и у насъ пълниятъ националенъ принципъ, но малко по-късно, по съображение да се привлече чуждия капиталъ, изваднажъ се е слѣзло на 51%. Чуждиятъ капиталъ, обаче, едва ли ще дойде заради черните ни очи; едва ли някой би предпочелъ да плава въ широките морета и океани подъ защитата на българското знаме. Ако чужденците ни потърсятъ, това сигурно ще бжде заради нѣкакви голѣми облаги, които бихме имъ дали. Знаки, готвениятъ законъ за насърчение корабоплаването подъ българско знаме ще трѣбва да предвижда доста значителни облаги и въ всѣки случай не по-малки отъ тия, които подъ най-разнообразни форми се даватъ отъ най-великата до най-малката морска държавка въ свѣта (нѣщо, което съвсемъ не личи отъ изработениятъ за сега законопроектъ за насърчения). Но ако ние дадемъ облаги на чуждия капиталъ, не бихме ли изпаднали въ курioзното положение да насърчаваме напр. съобщенията между гръцките острови или пъкъ износа на ромънско жито въ Западна Европа?! Нека да не бжде тая крайностъ, въ всѣки случай, обаче, чужденците ще се постараятъ да услужатъ по-скоро на своите частни интереси, или на тия на своите страни, отколкото да помислятъ за нуждите на нашето народно стопанство. А намъ корабоплаването ни е нужно изключително за народното ни стопанство. Но ако опасността не се вижда много ясно при мирно време, тя веднага ще блесне при вънкашни затруднения на държавата и тогава, когато намъ най-много ще бжде необходимъ собственъ корабенъ тонажъ, ние можемъ да се окажемъ съвсемъ безъ такъвъ. Предполага се, изглежда, че всички тия опасности ще се отстранятъ съ надмощието на българския капиталъ отъ поне 1%, но струва ми се, че ако това надмощие бжде даже въ много по-голѣмъ процентъ, при нашата неопитностъ въ международната морска търговия и изобщо въ областта на мореплаването, ние всѣкога ще се окажемъ подъ фактическото надмощие и влияние на чужденците, които ще иматъ каквото и да било участие въ управлението, на дадено наше корабоплавателно предприятие. Добъръ примѣръ, въ това отношение, е управлението на „Кораловагъ“, което се готви да продаде и изнесе въ чужбина единствениятъ

за сега докъ въ България, — днесъ липсата отъ него може би никакъ нѣма да се почувствува, но въ случай на война, даже при натегнати отношения и международни усложнения неговото отсъствие може да изиграе съдбоносна роля, а това у насъ, изглежда, никой не разбира.

Но има и друго, — съставителите на закона мислятъ все за голѣми кораби и за голѣми предприятия, които смѣтатъ да осигурятъ съ чужди капитали. Но ако у насъ могатъ да се намѣрятъ 40 милиона лева, та заедно съ още 40 чужди да се купятъ 4—6 голѣми параходи, нима съ намѣрените 40 — не е достатъчно, на първо време да се доставятъ само 2—3 такива параходи? Или, ако споредъ пресмѣтанията на някои, за да се създаде напълно завършено корабоплавателно предприятие на р. Дунавъ, биле потребни 120 милиона лв., т. е. ние ще трѣбва да намѣримъ най-малко 60, — нима съ тѣхъ не можемъ да създадемъ само половина, четвъртъ, даже още по-малка частъ отъ бждещото „напълно завършено“ предприятие? Нима корабоплаването не познава развитието на етапи? Та нали тъкмо по този пътъ е вървело то навсѣкжде. Има ли нужда да споменавамъ съ какво е починало своето развитие напр. грамадното, съ свѣтовна известностъ, мореплавателно д-во „Хамбургъ-Америка линия“ или добре известното у насъ гръцко предприятие „Емберико“; та, впрочемъ, цѣлото гръцко мореплаване е създадено все по тоя начинъ — гръцка капитанъ и собственикъ на малко корабче, по-късно го продава и купува по-голѣмъ корабъ, по-после и новиятъ заменя съ още по-голѣмъ, следъ това купува втори, тоя пъкъ ражда трети и т. н. Така се е създавалъ цѣлиятъ милионенъ по тонажъ гръцки търговски флотъ и тамъ макаръ и закона да допушта чуждото участие, почти всички кораби подъ гръцко знаме сж чисто гръцка собственост, защото държавата не дава никакви привилегии и облаги на чужденците и тѣхниятъ (чуждиятъ) капиталъ, естествено, не отива въ Гърция, напротивъ, — забелезва се даже обратното влияние — голѣми гръцки капиталисти взематъ обикновенно английско поданство и вдигатъ на корабите си английско знаме, подъ което се чувствуватъ много по-сигурни и спокойни, въ своята международна морска търговия, отколкото подъ гръцко знаме.

Дали чуждиятъ капиталъ ще дойде въ българското едро корабоплаване, за кждето ние го търсимъ? — твърде е съмнително; ако такъвъ дойде, той ще стори това само срещу голѣми субсидии, облаги и привилегии, но при подобни условия и у насъ ще се намѣрятъ достатъчно капитали за изграждането, макаръ и постепенно, на единъ голѣмъ търговски флотъ. Но докато идването на чуждиятъ капиталъ въ едрото наше корабоплаване е проблематично, то за дребното — това е почти свѣршенъ фактъ, законътъ идва да оформи чуждата собственост на множеството турски и гръцки вѣтроходи, плаващи по черноморското ни крайбрежие и на гръцките и ромънски шлепове, работящи по дунавското.

Въ това направление, съ забележката къмъ чл. 91., съставителите на закони сж отишли още по-далечъ и волно или неволно тѣ сж устроили истински атентатъ срещу дребното българско корабоплаване, което вѣроятно скоро съвсемъ ще изчезне. Тази злополучна забележка е може-би най-пакостното постановление на закона и докато тя съществува не можъ да се мисли за създава-

нето и развитието на каквото и да било наше, свое корабоплаване, защото съ нея се разрешава на чужденците да плаватъ даже само между българските пристанища, нѣщо което не съществува никъде другаде въ свѣта, освенъ въ България. При това положение, какво ще поощрява обществениятъ законъ за насърчение корабоплаването подъ българско знаме? и дали ще има нѣкакъвъ смисълъ такъвъ единъ законъ, ако той действително се създаде? — отговора е ясенъ. Нима не може да се разбере, че забраната на чужденците да упражняватъ корабоплаване и риболовство въ нашитѣ води е едно отъ най-сигурнитѣ срѣдства за създаването на собствени морски поминъци? — Изгонете чужденците отъ нашитѣ води, премахнете и стотиците убийствени административни и фискални прѣчки, каквито така щедро сж разпрѣснати предъ българскитѣ брѣгове за българскитѣ поданици и не ще мине много време и ние ще се радваме на свое, родно корабоплаване за които мнозина проливатъ сега само крокодилски сълзи.

Днесъ най-остро се чувствува нуждата отъ бързъ превозъ на лесно развалящитѣ се продукти по р. Дунавъ, — нуждни сж срѣдства за бързъ и свободенъ (какъвто може да осигури само водниятъ пътъ) износъ на нашитѣ яйца, зеленчуци, плодове, грозде и т. н. За такъвъ превозъ сж нуждни моторни шлепове, които струватъ сравнително много ефтино и за чието набавяне съвсемъ не е нужно да привлечаме чуждия капиталъ, не е нужно и изведнажъ да купимъ множество такива шлепове. Съ такива шлепове постоянно могатъ да се снабдятъ всички по-големии наши търговци — износители, дружества и кооперации или пъкъ по-предприемчиви малки капиталисти, които бързо се биха заели съ подобенъ родъ търговско корабоплаване, като съ прѣко и главно занятии. Срещу подобно развитие, обаче, решително се противопоставятъ чл. 20. и забележката къмъ чл. 91. на новия законъ.

Най-сетне нека спомена и нѣкои по-малки, но

дразнещи грѣшки на закона: Допуща се на български кораби $\frac{1}{4}$ отъ подофицеритѣ и моряцитѣ да бждатъ чужди поданици. Защо е това унизително за националното ни самолюбие постановление, — мъчно се разбира. Та тъкмо подофицери и моряци у насъ могатъ да се намѣрятъ въ голѣмо изобилие; защо е потрѣбвало тогава да се отнема хлѣба на българина, за да се даде на чужденци?

Закона задължава всѣки корабначалникъ на български корабъ да се притече на помощъ на какъвто и да било български или чуждъ корабъ, намиращъ се въ опасностъ отъ загиване, но подобно задължение съвсемъ не налага на пристанищната властъ, макаръ коработрушението или нещастieto да се е случило около нашитѣ брѣгове и макаръ въ самия законъ да се говори за специална пристанищна „спасителна служба“.

Дразнятъ и чуждитѣ наименования въ закона: употребени сж напр. пилотъ, калафатчия (вмѣсто конопатникъ — работника, който запущва съ конопъ — кълчища междинитѣ по дървенитѣ корабни стени или палуби), арматоръ, екипажъ и др. такива и то поради единичното съображение или оправдание, че тѣ били остановени и навсѣкжде възприети „международни термини“, когато тъкмо тоя доводъ е съвсемъ несъстоятеленъ. Тъкмо най-международното занятие — мореплаването, нѣма международно възприети наименования. Французитѣ казватъ пилотъ, нѣмцитѣ — лотзе, а руситѣ — лоцманъ; французитѣ — екипажъ, а нѣмцитѣ — безатцунгъ и маншафтъ; първитѣ арматоръ, а вторитѣ реедеръ и т. н. Интересно е какъ насила е приета и употребявана думата арматоръ, — навсѣкжде закона говори за „арматоръ“, вмѣсто за „стъкмитель“, а никъде не се употребява „армира“, но напротивъ навсѣкжде се споменава само „стъкмява“ и стъкмяване, като даже е станало нужда при първото употребяване на чисто българската дума стъкмяване, въ скоба да бжде обяснена съ френската — *armement*! Колкото забавно, толкова и обидно. . .

Сава Н. Ивановъ.

КАКЪ СЕ ОТПРАЗДНУВА 50 ГОДИШНИЯ ЮБИЛЕЙ НА МОРСКОТО УЧИЛИЩЕ.

Подготовката по отпразднуването 50 годишния юбилей на Морското училище трая повече отъ година. Тя се състоеше въ събиране и обработване на разни данни и материали отъ живота на училището, които да послужатъ отъ една страна за издаване на единъ юбилеенъ сборникъ, а отъ друга — да турятъ една здрава основа за училищентъ музей за живота, дейността и развитието на училището, следъ като бждатъ използвани предварително за юбилейна изложба.

Въ началото на м. августъ 1931 г. бѣше отпечатанъ юбилейния сборникъ*) и бѣ привършена работата по уреждането на изложбата. Изложбата бѣше наредена въ 4 стаи отъ долния етажъ на прогимназията „Св. Кирилъ“, намираща се на ул. „6 Септемврий“.

Въ първата стая бѣха изложени портретитѣ на личния съставъ на училището (въ еднакъвъ форматъ и рамки), учебната литература и музейни вещи. На видно мѣсто бѣха окачени портретитѣ

на Тѣхни Величества Царя и Царицата, а подъ тѣхъ автографа отъ Негово Величество Царя подаренъ по случай 50 годишния юбилей на училището, който гласеше:

„Пожелавамъ отъ сърдце все по-големо преуспѣване на нашето Морско училище, което въ продължение на половинъ вѣкъ, е дало стотици добре подготвени техници — скромни и преданни труженици въ полето на материалната култура и напредъка на България.“

Борисъ III

Согласъ юний 1931 г.

Въ втората стая бѣха изложени изработенитѣ отъ ученицитѣ предмети презъ време на теоретическия имъ курсъ, чертежитѣ имъ по машинно чертане и снимки отъ зданията въ които сее помѣщавало Морското училище. Тази стая даваше представа за техническата подготовка на ученицитѣ презъ време на 3 годишния теоретически курсъ.

Третата стая даваше представа за техническата подготовка на ученицитѣ презъ време на 3 годишния имъ практически курсъ. Въ нея бѣха изложени изработенитѣ предмети и машини отъ учени-

*) Рецензия за сборника ще дадемъ въ отдѣла „Морски книгописъ“ въ следващата книжка.

Петдесет годишния юбилей на Морското Училище. (9. VIII. 1931 г.)

1. и 2. Въ време на панахидата и молебна; 3. Следъ молебна; 4. Тѣхни Величества Царьтѣ и Царицата и възникнѣтъ министър очакватъ церимониалния маршъ; 5. Негово Величество Царя разговаря съ възникнѣтъ министър генералъ Кисъвъ; 6. Въ очакване на церимониалния маршъ; 7. Морското училище, начело съ началника си кап. II р. о. з. Саза Н. Ивановъ минава церимониаленъ маршъ предъ Негово Величество; 8. Осма дружина, начело съ командира си полковникъ Стайчевъ, минава церимониаленъ маршъ предъ Негово Величество Царя.

Фото „Етюдъ“ на К. А. Терзистовъ—Варна 1931 г.

цитъ практиканти и снимки отъ корабитъ, централитъ и предприятия, кждето сж практикували ученицитъ.

Четвъртата стая даваше представа за техническата дейность и проява на възпитаницитъ следъ завършване пълниятъ курсъ на училището. Въ нея бѣха изложени изработени предмети и машини въ работилницитъ и фабрицитъ на възпитаницитъ на Морското училище, производства на предприятията имъ, табелки за състоянието на предприятията имъ, табла на випускитъ имъ съ обозначение кой кжде и какво работи сега, снимки отъ дейността имъ въ техниката и индустрията и създадената отъ тѣхъ техническа литература.

Въ коридора на изложбата бѣха окачени снимки изъ живота на възпитаницитъ презъ време на пребиваването имъ въ училището.

Всички портрети, снимки и табелки бѣха предварително преработени въ еднакъвъ видъ, размѣри и форми и бѣха поставени подъ стъкла съ еднообразни рамки, което се хвърляше веднага на око и правеше изложбата издържана въ всѣко отношение. Отзивитъ за нея, както и за сборника, бѣха отлични. Презъ своето 5 дневно триене изложбата бѣше посетена отъ около 50,000 посетители.

Нѣколко дена преди юбилея бѣше поднесенъ на Негово Величество Царя въ Евксиноградския дворецъ единъ юбилеенъ сборникъ, юбилейна значка и специаленъ разкошенъ албумъ-покана съ снимки отъ живота на училището, украсени съ рисунки и надписи отъ морски характеръ отъ известниятъ нашъ художникъ-маринистъ Ал. Мутафовъ. Въ началото на този албумъ-покана бѣше художественно изработенъ следниятъ текстъ:

„Ваше Величество,

Преди половинъ вѣкъ, когато всички, проникнати отъ високъ патриотизмъ и преданностъ къмъ Родината, бѣха обзети отъ неудържимъ стремежъ да устроятъ новоосвободеното Отечество, почти веднага следъ създаване на Дунавската флотилия, въ 1881 година на 9 януарий, съ циркуляръ по Военното ведомство № 7, се създаде Машинната Школа, родоначалникъ на Морското Училище, съ предназначение да поглава корабитъ и техническитъ служби съ подробенъ технически системъ. Въ послѣствие тази школа получи името Техническа Школа.

Въ 1900 година тя се реорганизира и преименува въ Варна подъ името Машинно Училище на Флота на Негово Царско Височество, а въ 1904 година Машинното Училище бѣше признато за срдно учебно заведение.

Нагледно споредъ възрастнитъ нужди на Флота и съобразно новото му положение, Морското Машинно Училище отъ Флота на Ваше Величество продължи да се подобрява и усовършенствува, както въ кръга на техническата подготовка, така и въ военно-морско отношение, съ огледъ да даде на Флота ржководенъ началнически технически персоналъ, а на индустрията въ страната — достойни, добре подготвени техници-ржководители и съзнателно дисциплинирани граждани.

Въ следвоенния периодъ устоитъ на Машинното Училище силно закрепнаха: — всички бѣха обладани отъ ясното съзнание, че въ средъ общата морална разруха Отееството има нужда отъ преданни и честни синове. Поради това ученици и началници безсирно вървѣха по пътя на честна, върна и самоотвержена служба къмъ Царъ и Родина, не само въ Училището, но и въ частния животъ, идето възпитаницитъ

на Училището се ценятъ не само като отлични техници, но повече и най-главно, като съзнателни и дисциплинирани граждани

Въ 1929 година Машинното Училище, съ указъ № 670 отъ 5 юлий, бѣ преименовано въ Морско Училище съ два отдѣла — мореходенъ и технически.

Ваше Величество,

Моля да благоволиитъ да приемея на юбилейния юбилеенъ албумъ, като изразъ на ония неизмѣнни войнички чувства на преданностъ и върностъ къмъ особата на Ваше Величество, които священно се култивиратъ въ срадитъ на Морското Училище, а така също да озаритъ душиитъ и срдцата на възпитаници и началници съ Височайшето присѣствие въ деня на юбилея — 9 августъ 1931 година — на юбилейнитъ Царъ и Обичаната Царица на България.

Б. Стателовъ С. Н. Ивановъ
Кап. I р. — Нач. мор. уч. часть Кап. II р. — Нач. мор. У-ще.

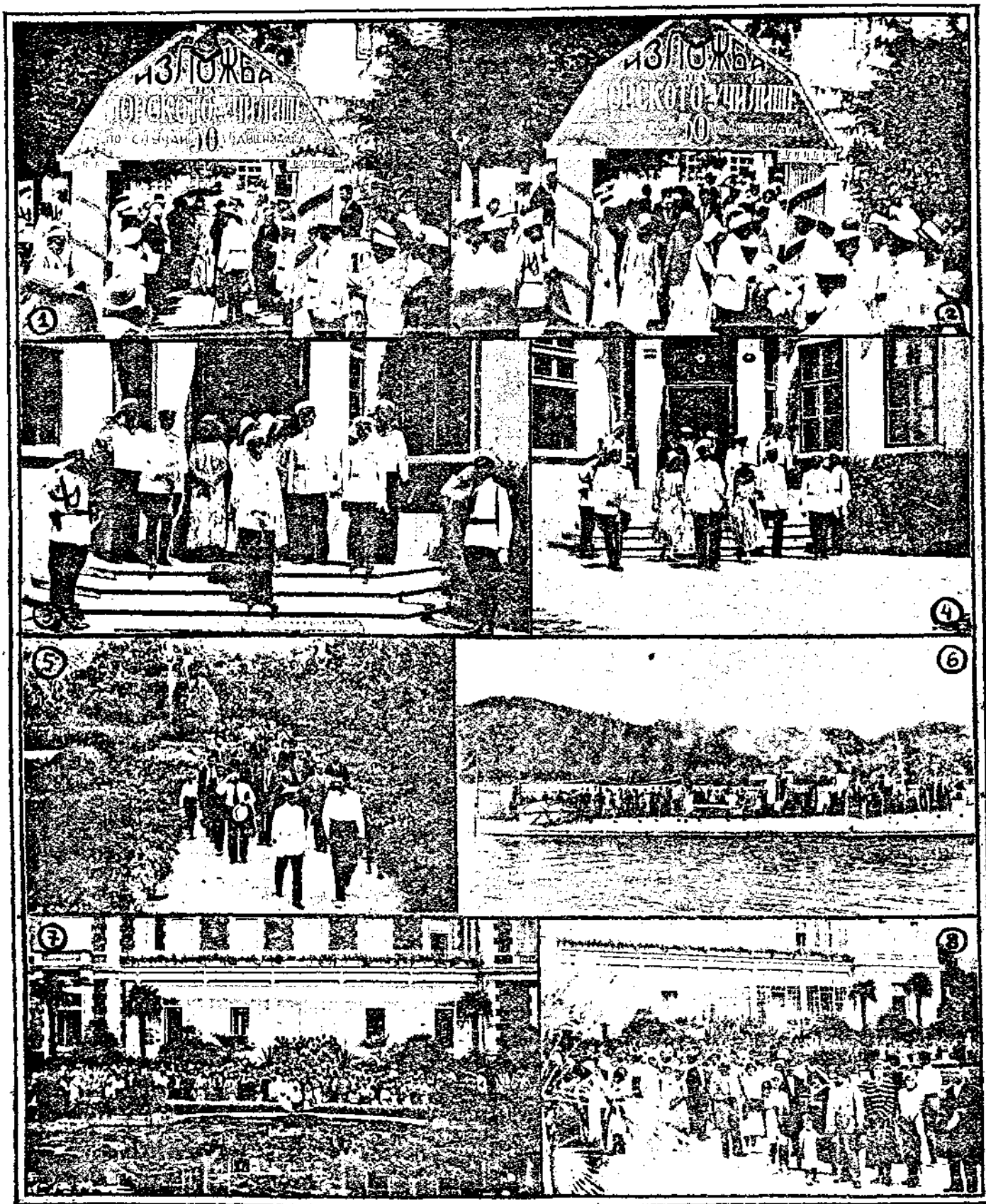
Два, три дена преди дена на юбилея бѣха поставени на видни мѣста изъ града около 30 художествени надписи и плакати, които оповестяваха за юбилея и юбилейната изложба на училището и служеха за насочване на публиката къмъ мѣстото на изложбата. Въ петъкъ на 7. VIII. 1931 г. пристигнаха съ трена и съ параходъ „Евдокия“ юбиляритъ, тържествено посрещнати отъ юбилейния комитетъ и представители на училището. Въ сѣбота вечерята на 8. августъ бѣ дадена въ Лѣтния общински театръ традиционната литературно-музикална забава, която бѣ изнесена добре отъ ученицитъ на Морското училище. Последнитъ бѣха удостоени отъ възторга на препълнения съ посетители театръ.

Рано сутринята въ денятъ на юбилея 9. августъ 1931 г. — въ 7^{1/2} часа всички части отъ гарнизона въ пълень съставъ бѣха построени на плаца предъ казармитъ на 8-ма пехотна дружина. На лѣвия флангъ на Морското училище бѣха построени юбиляритъ — бившитъ началници, учители и ученици отъ Машинното училище. Тукъ присѣствуваха и всички родолюбиви и спортни организации съ знамената си. Присѣствуваше и множество народъ. Точно въ 7^{1/2} часа пристигна военниятъ министъръ, който обиколи всички войскови части, юбиляритъ и организациитъ. Въ 7^{3/4} пристигна Негово Величество Царъ Борисъ III (въ морска форма) съ Нейно Величество Царица Йоанна и цѣлиятъ царски домъ — Негово Царско Височество Князь Кирилъ, Тѣхни царски Височества княгинитъ Евдокия и Надежда и съпругътъ на последната Вюртембергскитъ херцогъ Албертъ. Негово Величество Царъ Борисъ III, придруженъ отъ военниятъ министъръ и свитата си, направи прегледъ на строенитъ войскови части, юбиляритъ и организациитъ и ги поздрави. Юбиляритъ бѣха специално поздравени по случай 50 годишния юбилей на училището.

Панахилата и молебена се отслужиха отъ Негово Високо Преосвещенство Митрополитъ Симеонъ. Следъ свършване на молебена надъ площада прелетя една наша ескадрила отъ хвърчила.

Предъ Вратата на 8-ма пехотна дружина бѣше направенъ красивъ павилонъ, окиченъ съ знамена, зеленина, гребла и спасителни кръгове. Тукъ застанаха Тѣхни Величества за да пропуснатъ да минатъ войскитъ, юбиляритъ и организациитъ церимониаленъ маршъ.

Петдесет годишния юбилей на Морското Училище (Варна, 9. и 10. VIII. 1931 г.)

1. Пристигане на Негово Величество Царя въ изложбата; 2. Излизане на Негово Величество отъ изложбата; 3. и 4. Следъ разглеждане на изложбата; 5. Разходка на юбилярите изъ парка на Евксиноградския дворецъ; 6. На пътъ за Евксиноградъ; 7 и 8. Юбилярите и семействата имъ предъ двореца Евксиноградъ.

Фото „Етюдъ“ на К. А. Терзистоевъ, Варна 1931 г.

Следъ привършването на парада Тѣхни Величества и цѣлото царско семейство се отправиха за Морското училище, разгледаха го и дойдоха въ източното помѣщение, което бѣше специално приготвено за прочитане отчета за 50 годишната дейност на училището.

Отначало началника на Морска учебна часть капитанъ I р. Б. Стателовъ произнесе кратка встъпителна речъ, следъ което началника на Морското училище капитанъ II р. Сава Н. Ивановъ прочете „Краткъ отчетъ за 50 годишната дейност на училището“.

Следъ привършване на отчета, Негово Величество Царъ Борисъ III стана отъ мѣстото си, зае мѣстото на преждеговорившиятъ и произнесе следната кратка, но дълбоко съдържателна и поучителна речъ:

„Други офицери, драги граждани и гражданки, азъ дойдохъ съ особена радостъ да взема участие въ днешното тържество. То е скромно, но е отъ значение, защото ние чествуваме петдесетъ годишнината отъ създаването на едно техническо морско училище.

Петдесетъ години на подобно едно училище въ статията създава е вече нѣщо съ което хората се гордѣятъ. А въ една млада страна, която захваща почти едновременно своето сѣществуване, да замисли да създаде едно училище, което да бѣде помагало и единъ отъ най-важнитъ лостове за стопанското развитие и изобию за развитието и напредъка на една страна и за използването на морето — е единъ отъ радостенъ фактъ, който считамъ че е отъ голѣмо значение да се подчертае тукъ, за да се покаже голѣмото съзнание което ние българитъ имаме за значението на морето и напредъка на техниката.

Азъ приветствувамъ отъ все сърдие сегашнитъ началници, преподаватели и възпитаници отъ Училището; азъ приветствувамъ всички бивши възпитатели и възпитаници отъ туй училище, което азъ още отъ малкъ, отъ дете, съмъ видѣлъ доста отблизо, почти вече отъ четвъртъ въкъ — какъ се е развивало. Азъ отъ все сърдие ги приветствувамъ и пожелавамъ, щото то да продължи все по сѣция пътъ да крепне и се развива.

Машинното, сѣга Морско Машинно Училище, въ миналото презъ своя половинъ вѣковенъ пътъ на развитие, е минало презъ седемъ етапа.

Дано тѣ сж били, както е казано въ библията, седемтъхъ гладни години.

Дано следъ този половинъ вѣковенъ опитъ отъ сѣга нататкъ за вѣковитъ, заедно съ Българския народъ, то преживѣе по-добри бѣдни.

Половинъ въкъ, това не е малко нѣщо, за половинъ въкъ се преживѣва много както отъ отдѣлни човѣкъ, така и отъ народа. За народа това е една велика школа, въ която школуватъ и хора и институти. Така се е образувалъ на здрави основи този институтъ, чийто юбилей днесъ чествуваме.

И за туй, казвамъ, следъ тази петдесетъ годишна заплата дано то продължава да дава винаги добре подготвени младежи. Една отъ голѣмитъ заслуги

е, че е давало и ще дава много здрави, положително подготвени техници, но то е дало и много здраво и положително подготвени граждани.

А тѣзи две нѣща, събрани въ едно, даватъ качества, които сж завидни, и съ които всеки който ги притежава може да се гордѣе, и да бѣде сигуренъ, че ще изпълни добре дѣла си като синъ на тая родина въ което и да било поприще.

Нека Морското Машинно Училище и за напредъ създава випуски — едни отъ които да отиватъ съ достоинство по разнитъ морета, по които макаръ и скромно, но съ честъ се развива нашето знаме, да разнасятъ съ честъ и достоинство българското име, а други да бѣдатъ живителна струя на светлина и напредъкъ по всички кѣтове на нашата малка родина, за нейното благоденствие, за честъ, слава и гордостъ на българския народъ“.

Следъ речта си, която бѣше бурно аklamирана, Негово Величество зае мѣстото си, а началника на Морска учебна часть започна да приема предварително написани привѣтствия по случай 50 годишния юбилей на училището. Такива се получиха 86 на брой. Приветствието отъ страна на Гл. упр. тѣло на Б. Н. М. С. даваме на друго мѣсто въ тази книжка.*) Следъ приемането на приветствията Негово Величество царя и цѣлото царско семейство се отправиха за изложбата. По пътя на Височайшиятъ посетители имаше шпалиръ отъ войници и моряци. Въ изложбата Височайшиятъ гости бѣха посрещнати и разведени отъ началника на Морското училище кап. II р. о. з. Сава Н. Ивановъ. Тукъ Тѣхни Величества останаха около половинъ часъ проявявайки живъ интересъ къмъ изложбата и изложенитъ предмети. Къмъ 11½ часа Височайшето семейство напусна изложбата, възторжено аklamирирани отъ Морска учебна часть и настѣбралия се народъ. Преди напускане на изложбата, следъ като Негово Величество се информира за инициаторитъ и уредницитъ на изложбата, благодари сърденно на началника на Морското училище и началника на Морска учебна часть за хубавото изпълнение на замислената идея и за положенния трудъ. Съ това официалната часть на юбилея се приключи.

На следния день, понеделникъ (10. VIII. 1931 г.) бѣше устроенъ съвмѣстенъ обѣдъ на бившитъ и сегашни началници, преподаватели и възпитатели отъ Морското училище. Следъ обѣдъ всички направили манифестация изъ града до пристанището. Тукъ очакваха семействата на юбиляритъ и три миноносеца за да отведатъ гоститъ въ Двореца Евксиноградъ. Тамъ тѣ бѣха разведени изъ парка отъ Директора на Двореца г-нъ Мумджиевъ и привечеръ се завърнаха въ Варна.

Вечерята, група отъ бившитъ възпитаници на училището дадоха интимна вечеря въ Морското казино на сегашнитъ и бивши началници на училището. Така приключи празнуването на 50 годишния юбилей на морското училище.

Варна 12. VIII. 1931 г.

*) Въ официалния отдѣлъ на списанието.

Височайшето
присъстване
на 50
годишния
юбилей
на
Морското
Училище

①

1 и 2. Следъ
молебна;
3. Посещение
на
изложбата;
4. На излиза-
не отъ
изложбата.

③

④

Фот. Илия
Х. Илиевъ
Пловдивъ

К. М. Станюковичъ.

Б У Р Я.

„Воинъ“ навлѣзе въ Тихия океанъ на пѣть за негостоприемното Берингово море. Още първия денъ океанътъ го посрещна неприветливо. Студенъ вѣтръ, неотслабващъ и отъ време на време буенъ, свиреше и стѣнеше изъ вжжата, стожеритѣ, затгоренитѣ входи и закрепенитѣ орждия. „Воинъ“ се люлѣеше, като бързо полѣгаше на хълбока си, и ту съ едната, ту съ другата си стена докосваше връхчетата на вълнитѣ, после зариваше носъ въ пѣнящата се вода и пакъ се изправяше високо, отрѣсвайки се, подобно птица, отъ воднитѣ струи.

Побѣсенелиятъ океанъ гърмѣше, могщитѣ вълни бѣсно се удряха една друга и нападаха три стожерния клиперъ.*) Изглеждаше като че всѣки мигъ тия водни планини ще се стоварятъ върху наведената кърма на кораба.

Но веднага тя вече се изправяше, водната планина отзадъ се слѣгаше, за да се издигне на ново друга.

Нѣкои моряци се страхуваха.

Минаха единъ-два дена. „Воинъ“ все тъй се люлѣеше и бѣгаше, като се изплъзваше отъ вълнитѣ. Капитанътъ и старшиятъ офицеръ, които по редъ стояха на мостчето, заедно съ дежурнитѣ офицери, не показваха тревога. Старшиятъ шурманъ**) сжщо не бѣ особено загриженъ. Все така юнакъ бѣ и „мичманчето“, както моряцитѣ наричаха своя любимъ мичманъ Ариадникъ.

И моряцитѣ, неотдавна откъснати отъ земята, като не обичаха морето съ неговитѣ ужаси, особено страшни за сухоземния човѣкъ, покорно утихнаха, увѣрени, че океана иска само да ги сплаши.

Но все пакъ се стараяха да не го гледатъ, тоя побѣснѣлъ, безкраенъ океанъ, който ревѣше съ непрестаненъ шумъ и бѣ необикновено красивъ съ своето страшно величие и мощъ.

Барометрътъ падаше. Низки, разпокъсани и черни облаци бързо се носѣха, забулвайки небето. Вѣтрътъ се усиляше.

Капитанътъ и старшиятъ офицеръ по редъ стояха горе. Често се качваше и старшиятъ шурманъ Иванъ Семеновичъ. Той напрегнато и строго разглеждаше хоризонта, сѣкашъ недоволенъ отъ океана и небето, по което нѣколко дѣня вече слънцето не се показваше и поради това не бѣ увѣренъ въ изчисленията си за мѣстото, кждето се намираше „Воинъ“.

Капитанътъ, Алексей Ивановичъ бѣ въ сибирски кожухъ,***) плъстени обуца и кожена шапка. Да не бжде хвърленъ въ океана той се хвана за оградата на мостчето, което силно се люлѣеше надъ водата. Капитанътъ уморено гледаше напредъ, безъ увѣреностъ, безъ оня душевенъ подъемъ и оная нервна възбуда, които изпитватъ въ бурно време калени моряци.

Океанътъ неволно смушаваше Алексея Ивановича. Той не обичаше силнитѣ усещания и желаше всичко да бжде „благополучно“, безъ неприятности и други такива и на океана, както и на брѣга. Той се боеше отъ отговорностъ за хората предъ своята съвестъ и предъ началството, и

не се мамѣше, че не е морякъ и не е капитанъ, какъвто трѣбва да бжде. И Алексей Ивановичъ безъ гордостъ гледаше какъ избѣгвайки вълнитѣ, дръзко се носи три стожерния кръстосвачъ. Той не е привързанъ къмъ него и не му довѣрва, както страстнитѣ моряци често сж привързани къмъ своитѣ кораби и имъ се довѣрватъ. Напротивъ! „Воинъ“ се струва на Алексея Ивановича нѣкакъвъ си мѣничъкъ, загубенъ и жалъкъ срѣдъ ревещитѣ водни планини. Той чува какъ вѣтъра се усилява, океана тъмнѣе по-страшно и разбира, че на „Воина“ предстои най-немилостива буря.

„Разбира се, той нѣма да покаже предъ другитѣ нито малодушие, нито страхъ!“

Така Алексей Ивановичъ ободрява себе си и по четири часа не слиза отъ мостчето; той счита своя дългъ на честенъ човѣкъ да даде на подчиненитѣ примѣръ на безстрашие, спокойствие и решителностъ, които самъ не притежава.

Старшиятъ офицеръ се приближи до самия капитанъ за смена и като се хвана за оградата каза: — Алексей Ивановичъ, по-скоро вървете да се стоплите.

— Мирнѣе на буря и нѣщо подобно нали?, издума капитана съ такъвъ неестествено бодъръ и дори непринуденъ тонъ. Сѣкашъ бурята би му доставила само удоволствие.

— Вѣроятно... На такова прилича! сериозно отговори Артемьевъ.

— Александъръ Петровичъ готови ли сте за буря и нѣщо подобно?

— Всичко е готово. Навсѣкжде прегледахъ. Вѣтрилата сж изнесени.

— Добре ще е веднага да ги поставимъ...

— Нѣма ли да заповѣдате да се почака?

— Вие мислите да се почака?...

— Вѣтъра още позволява да се носятъ подкъсани горнитѣ вѣтрила, „Воинъ“ отлично избѣгва вълнитѣ.

— Добре. Да почакаме! съгласи се Алексей Ивановичъ и прибави въпросително; — Може би привечеръ северозападниятъ вѣтръ и нѣщо подобно... ще утихне.

Въ гласътъ му имаше нетърпение и нѣщо угодническо, сѣкашъ молѣше, щото и старшиятъ офицеръ да се надѣва, че нѣма да има буря.

— Нада ли. Иванъ Семеновичъ казва, че тукъ буригѣ реватъ съ седмици... Та какво, ако се наложи ще изкараме и буря! „Воинъ“ е здравъ корабъ... Нѣма нито най-малка пукнатина...

— Отлично... Хубавъ корабъ, да. Но все пакъ адмирала добре ни нагласи съ това плаване и нѣщо подобно! сърдито каза Алексей Ивановичъ. — Е, азъ ще ида да се стопля и ще опитамъ да поспя, а пкъ Вий гължбче... вѣтрилата за бурята по-рано... Все е по-спокойно...

— Не се безпокойте Алексей Ивановичъ... Добре си починете! съчувствено каза Артемьевъ.

— Каква ти почивка при такова отвратително време.

И като се обърна къмъ дежурния офицеръ Алексей Ивановичъ заповѣда да го събудятъ ако се случи нѣщо.

— Пкъ часовитѣ добре да гледатъ напредъ! неочаквано строго извика той.

— Слушамъ! увѣрено спокойно отговори Ариадникъ. — Бждете спокоенъ Алексей Ивановичъ!

*) Лекъ бързоходенъ воененъ корабъ — кръстосвачъ отъ вѣтроходната епоха (б. р.).

**) Офицеръ, направляващъ пѣтя на кораба (б. р.).

***). Дългъ кожухъ съ голѣма яка и съ кожа навънъ (б. р.).

загрижено прибави „мичманчето“, като ни най-малко не се обиди отъ свирепия викъ на винаги мекия и деликатенъ капитанъ.

Младиятъ мичманъ разбра, че на Алексея Ивановича се поиска да даде нѣкаква заповѣдъ и да покаже, че и той може да бѣде строгъ капитанъ.

Алексей Ивановичъ внимателно трѣгна по мостчето и се спре при компаса, кждето стоеше Ариадникъ. Той каза много любезно, сѣкашъ да се извини за своя викъ:

— А Вие Сергей Василевичъ да бѣхте се облѣкли по-топло, ще замръзнете така въ своята дрещчица. Ще пратя полушубка. . . Пакъ заповѣдайте да раздадатъ отъ мое име на моряцитѣ по чашка ракия. . . Тю, дяволски вѣтъръ и нѣщо подобно. . .

Когато Алексей Ивановичъ слѣзе въ своята отоплена каюта, ординареца Никифоръ свали отъ капитана сибирския кожухъ и веднага поднесе увита въ кърпа чаша чай и после шишенце съ конякъ, Алексѣй Ивановичъ си нале конякъ и поржча да се занесе на мичмана полушубка.

— Струва ми се има и плѣстени ботуши. Занеси ги!

Следъ четири часа, прекарани горе Алексей Ивановичъ изпитваше необикновено приятно усѣщане на физическо удоволствие отъ топлината. Той изпи чаша чай и полегна на дивана.

*

Две денонощия вече бурята ревеше. „Воинъ“ не се предава и се клати, като потрѣпва и скърца, сѣкашъ отъ болка.

Океанътъ цѣлъ побѣлѣлъ кипи и реве, немилостивъ и ужасенъ въ своето бѣсно, страшно величие.

Разяренитѣ вълни отъ всички страни се нахвърляха върху кръстосвача да го погълнатъ. Тѣ се втурваха по палубата, но здраво затворенитѣ входи не ги пускаха долу; тѣ бѣсно се прехвърляха презъ нея, презъ носа на кораба и завлѣкоха единъ невнимателенъ морякъ, който не можа да се задържи за опънатото вѣже; пометоха като трѣски две лодки и обливаха съ студентъ душъ премръзналитѣ хора.

И вѣтъра като че искаше да унищожи кръстосвача. Той превиваше върховетѣ на стожеритѣ и ги поваляше на противната страна.

Презъ тия две денонощия моряцитѣ слизаха долу само да се стоплятъ и да закусятъ сухоежбина. После пакъ излизаха горе и се трупаха на купчини при срѣдния стожеръ, държейки се за замръзналитѣ вѣжа.

Потресени, тѣ още по-силно чувствуваха своето нищожество предъ океана, кръстеха се, негодуваха и не вѣрваха на Алексея Ивановича, когато викаше презъ слуховата трѣба насърчителни думи, на които липсваше увѣреностъ. Сега го осждаха и не се стесняваха да проклинатъ явно службата.

Само Артемьевъ още внушаваше довѣрие. Всички виждаха, че презъ тия дни и нощи той слизаше долу само за нѣколко часа. Останалото време бѣше горе и бѣ сжщинскитѣ распоредители. Той не губѣше присѣствие на духа. Възбуденъ, заледенъ, съ премръзнало лице, отиваше при моряцитѣ, говореше че „Воинъ“ отлично издържа бурята, съветваше по-често да се грѣятъ долу и заповѣда да даватъ три пѣти на день по чаша ракия. Моряцитѣ чувствуваха, че старшия офицеръ се грижи за тѣхъ безъ да ги сжжелява

и въ негово присѣствие роптанята и проклятията утихваха.

— Ето на, и азъ ви казвахъ, че нѣма защо да се боите! подмилкваше се тогава корабника Рижий, бледенъ отъ страхъ. Но сега никой не се страхуваше отъ него и го наричаха най-голѣмъ страхливецъ. И корабника бѣрзаше да се скрие.

Цѣли две денонощия на мнозина всѣки мигъ се струваше последенъ.

И все пакъ още имаха надежда.

Старшиятъ офицеръ, и мичманъ Ариадникъ, и Иванъ Семеновичъ, и доктора не се сжмняваха, че „Воинъ“ ще издържи бурята.

— Колко по-лоши бури сме видѣли, казваше Иванъ Семеновичъ.

Той почти не се отдѣляше отъ кърмилното колело, което шестима моряци държаха и възбудено-сериозенъ, обикновено мълчаливъ на служба, сега често хвалѣше кърмичията Векшинъ.

— Юнакъ „Векша!“ Мѣничкътъ, а пакъ смѣлчакъ! Ето тая, огромната вълна, разсѣчи. Не се горедей бѣловласа. . . Тѣй ѝ се пада. Въ дѣсно, по-вече, въ дѣсно вземи!

И у Вѣкишна преминаваше натрапничавата мисль за смъртъта. Той, както и Иванъ Семеновичъ, мислѣше само за едно: да не допуска върху кръстосвача грамадни вълни.

— Какво величие! Каква мощъ! Каква красота! се провикна дребниятъ докторъ, развълнуванъ отъ възторгъ, като се любуваше на океана, сѣкашъ забравилъ въ тая минута, че сжщия тозъ океанъ е сжщевременно и стихиятъ звѣръ.

— Само здраво се дръжете Феодоръ Феодоровичъ, ще Ви завлече! извика „мичманчето“, сжщо тѣй възхитенъ отъ океана.

*

На третиятъ день бурята като че ли се усили. „Воинъ“ почна да изнемогва въ неравна борба.

Вълнитѣ по-често се втурваха и по-дълго се застояваха на палубата. Носа, заливанъ отъ тѣхъ, по-тежко се повдигаше. Кръстосвача не слушаше кърмилото и безумно се мѣташе, сѣкашъ въ агония.

Въ деветъ часа сутринята „мичманчето“, когото старшиятъ офицеръ бѣ изпратилъ да види какъ е водата въ усойника,*¹) явно развълнуванъ се изкачи на мостчето.

Капитанътъ, който добросъвестно мръзнеше тамъ, мълчаливо бѣ предоставилъ на старшиятъ офицеръ да се распореджа съ всичко. Загова Ариадникъ, считайки излишно да доложи най-напредъ нему, каза на Артемьева, че водата въ усойника се увеличава.

— На помпитѣ! викна въ слуховата трѣба старшиятъ офицеръ.

Безнадежденъ ужасъ обхвана всички. Никой не мръдна. Смъртъта изглеждаше неминуема.

— На помпитѣ! повтори Артемьевъ и се затече долу.

Вълнитѣ едва не го завлѣкоха. Моряцитѣ го задържаха.

— На помпитѣ, скоро! Или не желаете да се спасите — бѣсно викаше той.

Ариадникъ бѣше вече тукъ и поведе моряцитѣ.

Следъ нѣколко минути помпитѣ работѣха.

Артемьевъ се върна на мостчето.

Възбуденъ отъ опасността той почувствува рѣдкъ душевенъ подъемъ и се превърна въ „рицаръ на стража“. Той всичко забрави, всичко лично

*¹) Дъното на кораба (б. р.).

му се стори толкова нищожно и дребнаво. . . Сега единственъ той е отговоренъ предъ всички. Той е длъженъ да ободри и спаси хората. И цѣлъ е обхванатъ само отъ една мисль: да се бори до последната минута.

Алексей Ивановичъ вече мислено се прости съ своитѣ близки. Увѣренъ въ смъртта, покоренъ на своята участъ, той безъ страхъ гледаше близкитѣ вълни и кой знае защо хвърли шубата, която подхваната отъ вѣтъра падна въ океана. Той мислѣше, че трѣбва да изпълни дълга си до край — да не умре предъ очитѣ на своитѣ хора като страховицѣ.

Изглеждаше — последнитѣ минути настѣпваха. „Воинъ“ легна на хълбока си. . . Вълнитѣ се нахвърляха.

— Сѣчете главниятъ стожеръ! Сѣчете юнаци! високо извика въ слуховата трѣмба Артемьевъ. И самъ бѣше вече при стожера, последванъ отъ доктора, старшиятъ шурманъ и нѣколцина моряци.

Нѣколко удара на брадвата и стожера падна задъ стената.

Кръстосвача се изправи. . . Всички погледи се насочиха къмъ Артемьева като къмъ спасителъ.

Помпитѣ работѣха . . . нагрѣваха парнитѣ котли. . .

Отчаянието се смѣняваше съ надежда, надеждата съ отчаяние. . . „Воинъ“ още се мѣташе върху вълнитѣ.

Бурята утихваше. . . Но положението на „Воинъ“ бѣше отчаяно. . . Водата не намаляваше, въпрѣки усилената работа на помпитѣ. Напротивъ, постепенно се увеличаваше.

Още четири часа и водата ще залѣе кръстосвача.

Почнаха да стрелятъ съ орждията, съобщавайки за нещастieto.

Тѣй минаха два часа. Никой вече нѣмаше надежда. Моряцитѣ захвърлиха помпитѣ и се покатериха по стожеритѣ. . .

— Корабъ! внезапно извика нѣкой.

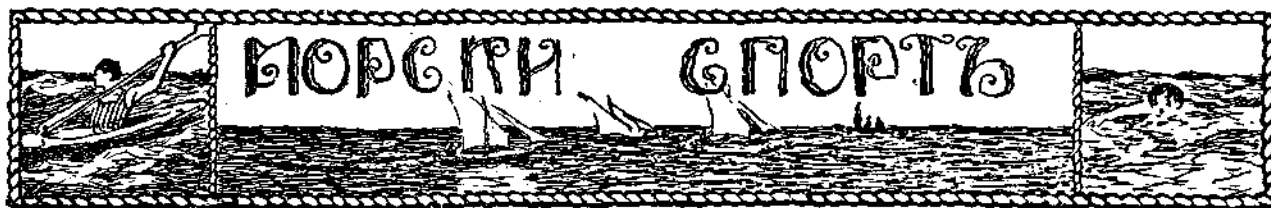
На кръстосвача се раздаде „ура“.

Срѣщу „Воинъ“ летѣше, съ вдигнати вѣтрила тристожеренъ тумбестъ китоловецъ съ американско знаме.

На „Воинъ“ се кръстѣха. Нѣкои плачеха. Двама младички моряци безумно се смѣха.

Следъ единъ часъ всички загинащи бѣха на китоловеца. И веднага щомъ последниятъ отмина, „Воинъ“ потѣна въ океана.

Превела отъ руски: Келова.

Хр. Станчевъ

ПЛОВДИВСКИТѢ СЪСТЕЗАНИЯ НА ВОДА ПРЕЗЪ МЕСЕЦЪ ЮНИЙ 1931 ГОДИНА

На 14 юний тази година Пловдивския клонъ отъ Българския Народенъ Морски Сговоръ, съвмѣстно съ Рѣчния скаутски легионъ, Легиона на Пловдивската търговска гимназия, Французкия колежъ, Мжжката гимназия и Столарското училище, — уреди въ езерото при градината „Царъ-Симеонъ“ първитѣ въ града презъ тази година състезания по плаване и гребане.

Главната целъ на тѣзи състезания бѣше да се провѣри какви успѣхи сж постигнали легионеритѣ чрезъ досегашната тренировка по отношение на издържливостъ, време, сръчностъ, по естетика на гребането и по спазване на дисциплината.

Независимо отъ това, преследваше се целта, чрезъ съпоставяне на отдѣлнитѣ легионерски групи да се види разликата въ постигнатитѣ успѣхи по отдѣлно, да имъ се даде възможностъ едни други да видятъ слабитѣ си страни и преимущества, та по пѣтя на благородното съревнование да може бъдещата имъ дейностъ по спорта да бжде поставена на по-добри начала и да се направи необходимиятъ технически и организационенъ напредѣкъ, както по отношение на тренировката, така и по отношение изпълнението на поставенитѣ задачи при състезанията.

Само по този пѣтъ легиона на клона ще може да се издигне на нужната висота и ще може съ право да вземе участие въ по-голѣми състезания и съ по напреднали въ техническо отношение легиони.

Най-сетне целѣше се да се демонстрира предъ гражданството постигнатия успѣхъ на физическо

развитие чрезъ спорта гребане и плаване, както да имъ се създаде една приятна и естетична наслада съ която, като привикнатъ, да станатъ по драговолни посетители на устройванитѣ увеселения отъ Морския Сговоръ и по редовни посетители на езерото.

Състезанието започна въ 6 и 15 минути и се изпълни при следната програма:

1) Дефилиране съ всички лодки влачени на боксиръ.

2) Фигури съ лодки русалки.

3) Показване фигури съ лодки шесторки съ всички команди по гребане.

4) Гребане съ лодки русалки на 1500 м. I-ва награда — Георги Михайловъ и Петръ Семизовъ (2 м. и 42 сек.). II-ра — Методи Бѣлковъ и Петръ Цанковъ (3 м. и 26 сек.).

5) Свободно плаване на бързина 150 м. I-ва награда Стефанъ Петровъ (2 м. и 19 сек.), Ив. Пауновъ (2 м. и 20 сек.).

6) Гребане съ лодки шесторки 2000 м. I-ва награда — тренъори (2 м.).

7) Състезание съ шесторки на 2500 м. между Търговската гимназия (юнашка група) срещу юнашка група свободни. I-ва награда Търговска гимназия (9 м. и 13 сек.) — юноши (9 м. и 19 сек.). II-ра група — сжщи надбѣгвания — Скаутския рѣченъ легионъ срещу Мжжката гимназия. Скаутитѣ взеха разстоянието за 10 м. и 24 сек., а Мжжката гимназия за 10 м. и 6 сек., III-та група — Французкия колежъ срещу Мжжката гимназия съ учителя Мирановъ. Колежа взе разстоянието за 10 м. и 25 сек., Мжжката гимназия за 10 м. и 7 сек.

8) Столарското училище взе разстоянието 2500 м. съ шесторка за 10 м. и 36 сек.

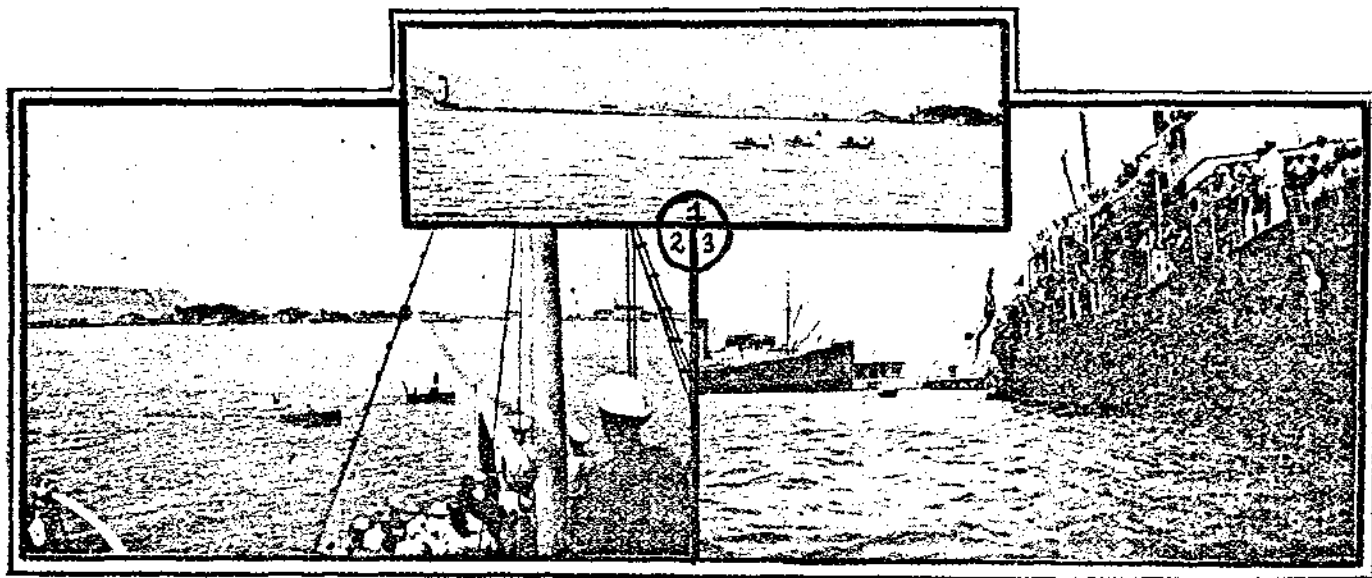
9) Детско гребане съ лодки русалки на 500 м.: Марко Н. Шиваровъ и Кънчо Чамовъ (1 м. и 15 сек.) II-ра детска група същото разстояние — Викторъ Гавраиловъ и Григоръ Митковъ (1 м. и 33 сек.).

10) Надбъгване съ лодки русалки по единично

прави на 500 м.: I-ва награда Петръ Семизовъ (1 м. 40 сек.) II-ра — М. Маеръ (2 м. и 5 сек.).

11) Плаване на издръжливост 500 м.: I-ва награда Петровъ Стефанъ (4 м. и 57 сек.), II-ра награда Михаилъ Топаловъ (5 м. и 5 сек.).

На победителитъ се раздадоха награди на обща стойност 2000 лв.

Изъ състезанията на Варненския морски спортенъ легионъ на 16. VIII. 1931 год.: 1. Началния моментъ на състезанието надбъгване съ лодки двойки; 2. Пристигане на надбъгващитъ се лодки двойки; 3. Състезание въ скачане.

Фот. Ст. Цаневъ, Варна 1931 г.

Инженеръ Пр. Пампуловъ.

ПРОБНИТЪ СЪСТЕЗАНИЯ НА ВАРНЕНСКИЯ СПОРТЕНЪ ЛЕГИОНЪ НА 16 АВГУСТЪ 1931 ГОД.

Тая година на легионитъ при клоноветъ на Б. Н. М. С. предстоеше особена работа, а именно:

1) Да подготвятъ силитъ си за състезанията на Б. Н. М. С., които предстоеше да станатъ на 22. и 23. августъ т. г. въ гр. Русе и

2) Да добиятъ максимални постижения за да се избератъ измежду легионеритъ на клона по-вече души за участници въ Балканиадата.

За постигане на горнитъ цели ръководителитъ на Варненския спортенъ легионъ, при особенитъ грижи и на цѣлото Управително тѣло на клона, още съ започване на пролѣтътъ, започнаха своята работа.

Денътъ 16. августъ бѣ отреденъ за пробнитъ състезания въ всички легиони на клоноветъ на мѣстна почва. Варненскиятъ легионъ произведе своитъ такива въ басейна на Варненското пристанище. За всички видове състезания бѣха поставени специални вежи на съответнитъ разстояния въ самия басейнъ. Журито бѣше на намиращиятъ се до кея рибарски корабъ „Рибаръ“.

Състезанията будѣха голѣмъ интересъ не само между легионеритъ, но и между гражданството, което въ уречениятъ часъ се бѣ събрало на кея, по вълнолома и на намиращитъ се въ пристанището търговски кораби и частни лодки.

Резултатитъ, които се добиха при това състезание сж следнитъ:

I. За плаванията:

1. Свободно плаване на разстояние 100 метра:

- а) Т. Медникаровъ отъ гр. „Пиратъ“ за 1 м. 49 с.
- б) И. Пеневъ отъ групата „Перунъ“ за 1 м. 52 с.

в) Д. Чекендовъ отъ груп. „Пиратъ“ за 2 м. 4 с.
Първенецъ Т. Медникаровъ отъ груп. „Пиратъ“.

2. Свободно плаване на разстояние 470 метра:

- а) Т. Медникаровъ отъ гр. „Пиратъ“ за 8 м. 45 с.
- б) И. Фесчиевъ отъ груп. „Пиратъ“ за 10 м. 43 с.
- Първенецъ Т. Медникаровъ отъ груп. „Пиратъ“.

3. Свободно плаване на разстояние 1500 метра:

- а) П. Милановъ отъ груп. „Сварогъ“ за 34 м. 12 с.
- б) А. Стефановъ отъ гр. „Перунъ“ за 40 м. 00 с.
- Първенецъ П. Милановъ отъ груп. „Сварогъ“.

II. За гребанията:

1. За младежи — групово гребане съ лодки 8-ки съ 8 гребци на разстояние 2000 метра.

- а) Група „Сварогъ“ (младежи) за 11 м. 36.6 с.
- Първенецъ група „Сварогъ“.

2. За юноши — групово гребане съ лодки 8-ки съ 4 гребци на разстояние 1000 метра:

- а) Група „Пиратъ“ за — 5 мин. 41.4 сек.
- б) Група „Слава“ за — 5 мин. 45.5 сек.
- в) Група „Перунъ“ за — 5 мин. 52.4 сек.
- Първенецъ група „Пиратъ“.

3. За юноши — групово гребане съ лодки 2-ки на разстояние 500 метра:

- а) Група „Слава“ за — 4 мин. 35 сек.
- б) Група „Пиратъ“ за — 4 мин. 40 сек.
- в) Група „Перунъ“ — не довѣрши до край.
- Първенецъ група „Слава“.

4. За юноши — групово гребане съ лодки „Русалки“ на разстояние 470 метра:

- а) Група „Слава“ за — 3 м. 29 сек.
- б) Група „Пиратъ“ — не довѣрши до край.
- Първенецъ група „Слава“.

III. За скачанията:

1. Скачане от място безъ засилване от височина 3 и 5 метра:

- а) Кирилъ Русевъ отъ групата „Слава“ 5 точки.
 - б) В. Бостанджиевъ отъ група „Сварогъ“ 6 т.
 - в) Б. Костовъ отъ група „Пиратъ“ 5.6 точки.
 - г) Я. Копринковъ отъ груп. „Слава“ 4.2 точки.
 - д) Д. Чекендовъ отъ групата „Пиратъ“ 3.5 точки.
- Първенецъ Д. Бостанджиевъ отъ гр. „Сварогъ“.

2. Скачане съ засилване отъ височина 3 и 5 метра:

- а) К. Русевъ отъ групата „Слава“ 5.3 точки.
 - б) В. Бостанджиевъ отъ гр. „Сварогъ“ 5.6 точки.
 - в) Б. Костовъ отъ групата „Пиратъ“ 6 точки.
 - г) Я. Копринковъ отъ групата „Слава“ 4 точки.
 - д) Д. Чекендовъ отъ групата „Пиратъ“ 4 точки.
- Първенецъ Б. Костовъ отъ групата „Пиратъ“.

3. Комбиниранъ скокъ.

- а) К. Русевъ отъ групата „Слава“ 5.5 точки.
 - б) В. Бостанджиевъ отъ гр. „Сварогъ“ 6 точки.
 - в) Б. Костовъ отъ групата „Пиратъ“ 5.8 точки.
 - г) Я. Копринковъ отъ групата „Слава“ 3.3 точки.
 - д) Д. Чекендовъ отъ груп. „Пиратъ“ 3.8 точки.
- Първенецъ В. Бостанджиевъ отъ гр. „Сварогъ“.

4. Смъртенъ скокъ.

Участие взеха: Кирилъ Русевъ, Владимиръ Бостанджиевъ, Богданъ Костовъ и Янко Копринковъ, обаче поради лошитѣ условия за скачане и опасностъ за скачащитѣ, резултатитѣ отъ него не се вземаха подъ внимание при общата оценка.

Първенецъ общо по скачанията — Владимиръ Бостанджиевъ отъ групата „Сварогъ“, (17.6 точки), втори Богданъ Костовъ отъ групата „Пиратъ“ (17.4 точки) трети Кирилъ Русевъ отъ „Слава“ (15.8 точки).

Ако сравнимъ добититѣ резултати отъ това състезание съ тия отъ миналогодишнитѣ такива, станали на 28. Септемврий 1930 год., ще видимъ, че въ подготовката на Варненскитѣ легионери, както въ гребането, така и въ плаването има единъ напредъкъ. До като въ миналогодишното състезание групата „Пиратъ“ съ 8 гребци въ лодката и единъ кърмчия взема разстоянието 1000 метра за 5 м. и 46.3 секунди, тази година същата група съ същата лодка и само съ 4 гребци и 1 кърмчия, при същитѣ условия, взема това разстояние за 5 мин. и 41.4 секунди т. е. съ 4.9 секунди по-малко.

Също така и въ областта на плаването има

напредъкъ. До като въ миналото състезание първенецътъ Петъръ Милановъ отъ групата „Сварогъ“ взема разстоянието 600 метра за 15 мин. 21 сек. т. е. изминаваше разстоянието 10 метра за 15.35 сек., днесъ при това състезание първенеца за едно разстояние Тодоръ Медникаровъ взема: при разстояние 100 метра — 10 м. за 10.9 сек., а при разстояние 470 метра — 10 метра за 11.17 сек. т. е. съ 4.45 сек. съответно 4.18 сек. по-малко за всѣки 10 метра разстояние, а същия първенецъ по дълго плаване Петъръ Милановъ, при разстояние 1500 метра, взема 10 метра за 13.63 секунди. Ето отъ тия нѣколко данни проличава ясно успѣха въ подготовката на легионеритѣ отъ Варненския спортенъ легионъ и успѣшната работа на неговитѣ ръководители. Пожелаваме отъ все сърдце все по-добри и по-добри постижения.

Недѣзи при състезанието:

1. Неточностъ въ започването — обявено, че почва въ 9 часа, а започна въ 9 часа и 30 минути.

2. Неразпоредителностъ.

а) Състезаващитѣ се легионери, а също и останалитѣ нѣмаха опредѣлено мѣсто.

б) Мѣстата предназначени за публиката не бѣха подредени за да дадѣтъ възможностъ на същата свободно и спокойно да наблюдава състезанията.

3. Недостатъчна организация.

а) Цѣлата работа бѣ оставена да върши единъ отъ ръководителитѣ, а останалитѣ такива, въпрѣки присъствието си, бѣха само зрители. Добре и положително е ръководящия състезанията да бѣде освободенъ отъ всѣкакви други грижи около състезанията за да може спокойно да ги ръководи безъ да му се отвлича вниманието по страничнитѣ грижи.

б) Наредъ съ задачата да се види подготовката на легионеритѣ, състезанията можеха да дадатъ и значителенъ приходъ за легиона. Въ това направление отъ страна на организаторитѣ много малко се направи.

Тия наши нѣколко бележки нека не се взематъ като упрекъ; ний не упрекваме, а посочваме недѣзитѣ, които трѣбва да се отстраняватъ въ бъдещата работа за да добиятъ състезанията оня видъ, какъвто тѣ трѣбва да иматъ.

Варна, августъ 1931 год.

Инженеръ Пр. Пампуловъ.

СЪСТЕЗАНИЯТА МЕЖДУ ЛЕГИОНИТѢ НА Б. Н. М. С. ВЪ ГР. РУСЕ НА 22. и 23. АВГУСТЪ 1931 ГОД.

Традиционнитѣ годишни състезания между легионитѣ на отдѣлнитѣ клонове при Б. Н. М. С., тази година, по покана на Управителното тѣло на Русенския клонъ и решение на Главното Управително тѣло на Б. Н. М. С., станаха въ гр. Русе — на Дунава. Тѣ имаха за целъ освенъ да се провърти подготовката и дисциплината на легионитѣ, но още и да се избератъ измежду легионеритѣ отъ всички легиони най-добритѣ плувци и скакачи, които да се явятъ като националенъ тимъ на България въ предстояща балканяда въ София на 3. и 4. октомврий т. г. за да се състезаватъ съ националнитѣ тимове на нашитѣ съседи Югославия, Ромъния, Турция и Гърция.

На 21. августъ въ 18^{1/2} часа всички легионери представители на легионитѣ при клоноветѣ бѣха построени на площада Александъръ І, предъ Ок-

ръжното Управление за да бждатъ представени на председателя на Главното Управително Тѣло, въ следния съставъ:

Отъ Бургаския морски спортенъ легионъ	13 души
отъ Варненския „ „ „	13 „
отъ Видинския „ „ „	13 „
отъ Пловдивския „ „ „	12 „
отъ Русенския „ „ „	18 „
отъ Търновския „ „ „	13 „

съ респективнитѣ главатарии: Янаки Каролевъ, Димитъръ Капитановъ, Свѣтославъ Цековъ, Иванъ Пзуновъ, Георги Недковъ и Стефанъ Дечковъ.

Следъ проверката на легионеритѣ отъ Главния ръководителъ на водния спортъ при Глав. Управ. Тѣло се зададе и председателя на Главното Управително Тѣло на Б. Н. М. С. г-нъ Петъръ Стояновъ, придруженъ отъ главния секретаръ на Б. Н.

М. С. кап. II р. о. з. Георги Славяновъ и управителното тѣло на Русенския клонъ, начело съ председателя му г-нъ Оджаковъ. Подъ звуцитѣ на военната музика стана посрещането на председателя, комуто главния ръководител рапортува за числото и състоянието на пристигналитѣ legioneri. Следъ като председателятъ поздрави представителитѣ на отдѣлнитѣ легиони по отдѣлно, държа общо прочувствено слово въ което изтъкна значението на тѣхното идване въ Русе и това въобще на водния спортъ. Громко „Ура“ за здравето на нашия върховенъ покровителъ Негово Величество Царь-Борисъ III, любимата наша Царица Йоанна и за успѣха на организацията биде отзвукъ на тия негови прочувствени слова.

Веднага следъ това въ стройни редове, подъ такта на музиката, стана манифестацията изъ града по улица Александровска, начело на която вървѣха председателя и главния секретаръ на Г. У. Т., управителното тѣло на русенския клонъ и знамето на сжщия. На връщане челната колона съ председателя застана предъ сладкарница „Тетевенъ“ покрай която legioneritѣ отъ всички легиони по отдѣлно минаха церемониаленъ маршъ. Всичко това по-вдигна още по-вече духа на спортиститѣ и обърна вниманието на Русенското гражданство върху състезанията на Б. Н. М. С. на другия день, вънъ отъ афишната и пресова пропаганда. Следъ манифестацията изъ града legioneritѣ се прибраха за да отпочинатъ за сериозната работа, която имъ предстояше на другия день.

Програмата на състезанията бѣше следната:

На 22. августъ (сѣбота).

1. За младежи и юноши. Плаване на грѣбъ по течението на разстояние 100 м.
2. За младежи и юноши. Плаване на грѣбъ по течението на разстояние 500 м.
3. За младежи и юноши. Плаване на гърди по течението на разстояние 100 м.
4. За младежи и юноши. Свободно плаване по течението на разстояние 100 м.
5. За младежи и юноши. Свободно плаване по течението на разстояние 400 м.
6. За младежи и юноши. Свободно плаване по течението на разстояние 1500 м.
7. За юноши. Гребане съ лодки двойки на разстояние 500 м. (250 м. срещу течението и 250 м. по него).

На 23. августъ (недѣля).

1. За юноши и младежи. Скачане отъ мѣсто съ двата крака.
2. За юноши и младежи. Засилване и скачане съ двата крака.
3. За юноши и младежи. Засилване и скачане съ една кракъ.
4. За юноши и младежи. Смъртенъ скокъ.
5. За юноши и младежи. Свободно плаване по течението на разстояние 1500 м.
6. За юноши. Гребане съ лодки 4-ки на разстояние 1000 м. (500 м. срещу течението и 500 м. по него).
7. За младежи. Гребане съ лодки четворки на разстояние 2000 м. (1000 м. срещу течението и 1000 м. по него).
8. За юноши. Гребане съ лодки русалки на разстояние 500 м. (250 м. срещу течението и 250 м. по него).
9. За дами. Гребане съ лодки русалки на раз-

стояние 500 м. (250 м. срещу течението и 250 м. по него).

Журито се състоеше отъ 4 души, а именно:

1) Кап. II р. о. з. Славяновъ Георги — главенъ секретаръ на Б. Н. М. С.

2) Инженеръ В. Панчевъ — Началникъ Русенското пристанище.

3) Г-нъ В. Димитровъ — учителъ — Председателъ на д-во „Юнакъ“.

4. Инженеръ Пр. Пампуловъ — Главенъ ръководителъ на водния спортъ при Г. У. Т.

Състезанията въ сѣбота 22. августъ започнаха вмѣсто въ 6 часа сутринта — въ 8 часа, защото водата преди изгревъ слънце бѣ много студена. Още отъ рано сутринта оная частъ отъ пристанището, гдето се произвеждаха състезанията, биде оживѣна. Въпреки ранния часъ на започване, публика имаше. Състезанията започнаха и следваха точно споредъ реда въ програмата.

Резултатитѣ отъ тѣхъ сж следнитѣ:

1. За плаване на грѣбъ по течението на разстояние 100 м.

I Тодоръ Медникаровъ отъ Варна — за 52 сек.

II Ангелъ Василевъ отъ Русе — за 52.1 сек.

III Иванъ Пачеджиевъ отъ Бургасъ — за 54 сек.

2. За плаване на грѣбъ по течението на разстояние 500 м.

I Т. Медникаровъ отъ Варна — за 5 м. 11.2 сек.

II П. Милановъ отъ Варна — за 5 м. 19.5 сек.

III М. Керемедчиевъ отъ Бургасъ — за 5 м. 21 сек.

3. За плаване на гърди по течението на разстояние 100 м.

I Илия Маревъ отъ Търново — за 53 сек.

II К. Димитровъ отъ Пловдивъ — за 53.5 сек.

III Стефанъ Дечковъ отъ Търново — за 57.1 сек.

4. За свободно плаване по течението на разстояние 100 м.

I Кирилъ Блажевъ отъ Видинъ — за 45.6 сек.

II Илия Маревъ отъ Търново — за 45.8 сек.

III Траянъ Ангеловъ отъ Видинъ — за 47 сек.

5. За свободно плаване по течението на разстояние 400 м.

I Петъръ Милановъ отъ Варна — за 3 м. 50 сек.

II Т. Медникаровъ отъ Варна — за 3 м. 52 сек.

III Х. Георгиевъ отъ Бургасъ — за 3 м. 52.5 сек.

6. За свободно плаване по течението на разстояние 1500 м.

I Петъръ Милановъ отъ Варна — за 13 м. 23 сек.

II Т. Медникаровъ отъ Варна — за 12 м. 23.2 сек.

III Георги Недковъ отъ Русе — за 13 м. 49 сек.

7. За гребане съ лодки двойки на разстояние 500 м. (250 м. срещу и 250 по течението).

I Видинъ съ кърмчия Свѣтославъ Цековъ и гребци: Боянъ Ангеловъ и Станой Станковъ — за 4 м. 50 сек.

II Варна съ кърмчия Дим. Капитановъ и гребци: Кирилъ Ковачевъ и Благой Давидовъ — за 4 м. 53 сек.

III Търново съ кърмчия Стефанъ Пенчевъ и гребци: Боянъ Филевъ и Стефанъ Дечковъ — за 5 м.

8. За скачане отъ мѣсто съ двата крака.

I В. Бостанджиевъ отъ Варна съ 6 точки.

II Минчо Ивановъ отъ Русе съ 3 точки.

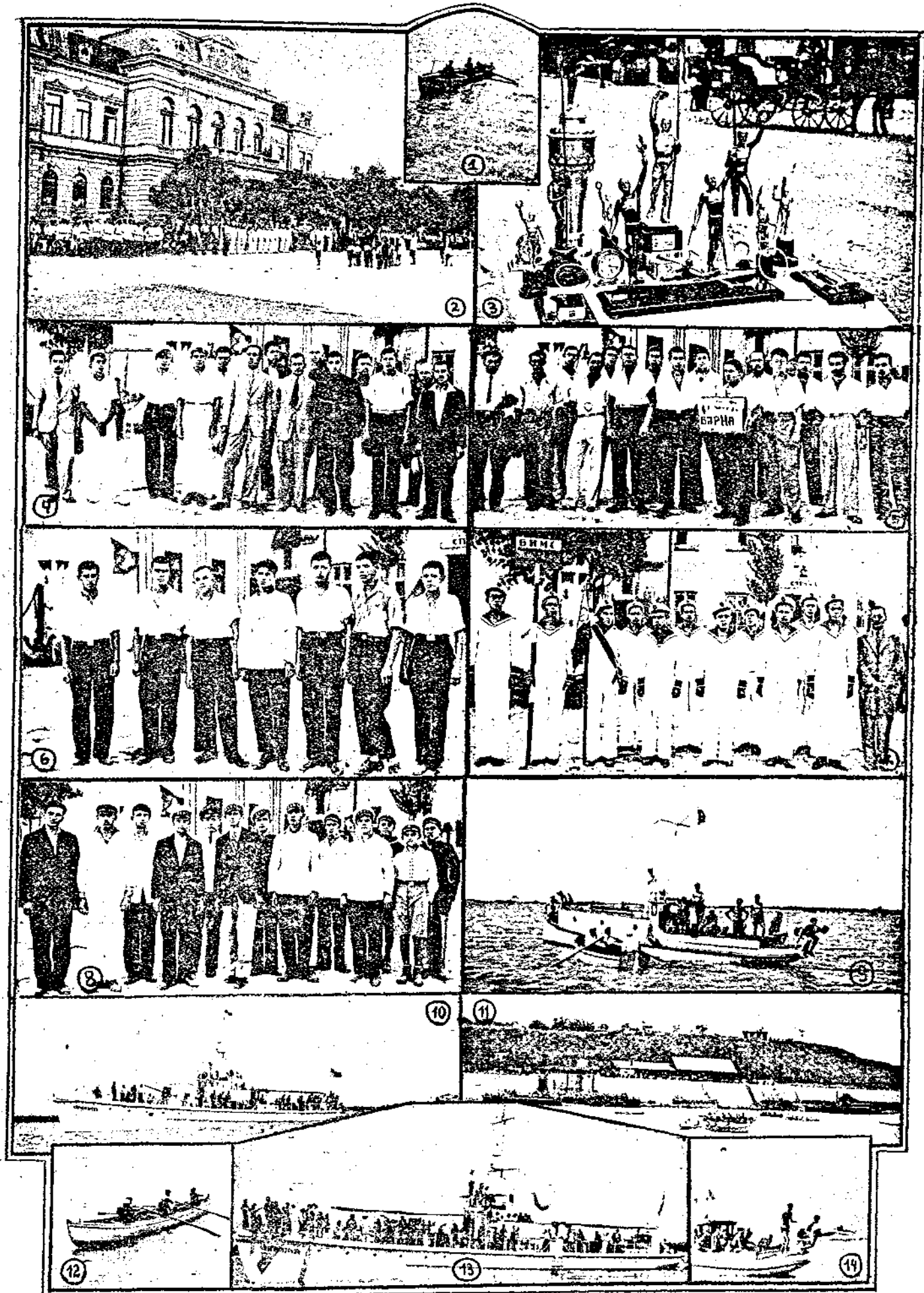
III Ангелъ Герджиковъ отъ Русе съ 1 точка.

9. За скачане съ засилване съ двата крака.

I Владимиръ Бостанджиевъ отъ Варна съ 6 точки.

II Минчо Ивановъ отъ Русе съ 3 точки.

III Василь Абаджиевъ отъ Русе съ 1 точка.

1. и 12. Пристигане на лодки четири от състезанието по гребане на 1000 метра; 2. Въ открито поле на представител на Б. Н. М. С.; 3. Награди; 4. Бургасци; 5. Варненци; 6. Видъци; 7. Пловдивци; 8. Търновци; 9. Пущане на пущетъ дън по ял саблатъ пловане 100 метра; 10. Пристигане на плувци отъ плаване на гърн на разстояние 100 метра; 11. Тръгане на лодки четири за малбване и гребане на разстояние 200 метра; 13. Скачане отъ височина 5 метра безъ допирател; 14. Пущане на пущетъ дън по ял саблатъ пловане на разстояние 100 метра; 15. Пущане на пущетъ дън по ял саблатъ пловане на разстояние 100 метра; 16. Пущане на пущетъ дън по ял саблатъ пловане на разстояние 100 метра; 17. Пущане на пущетъ дън по ял саблатъ пловане на разстояние 100 метра; 18. Пущане на пущетъ дън по ял саблатъ пловане на разстояние 100 метра; 19. Пущане на пущетъ дън по ял саблатъ пловане на разстояние 100 метра.

10. За скачане съ засилване съ една кракъ.

- I В. Бостанджиевъ отъ Варна съ 6 точки.
II Василъ Абаджиевъ отъ Русе съ 3 точки.
III Минчо Ивановъ отъ Русе съ 1 точка.

11. За смъртенъ скокъ.

- I Василъ Абаджиевъ отъ Русе съ 6 точки.
II Василъ Петровъ отъ Пловдивъ съ 3 точки.
III Асенъ Кабакчиевъ отъ Видинъ съ 1 точка.

12. За гребане съ лодки 4-ки на разстояние 1000 м. (500 м. срещу течението и 500 м. по него) за юноши.

I Русе — съ кърмчия Петъръ Мирчевъ и гребци: Александъръ Богдановъ, Михаилъ Пашевъ, Петъръ Марковъ и Тодоръ Кулумджиевъ за 6 м. 21 сек.

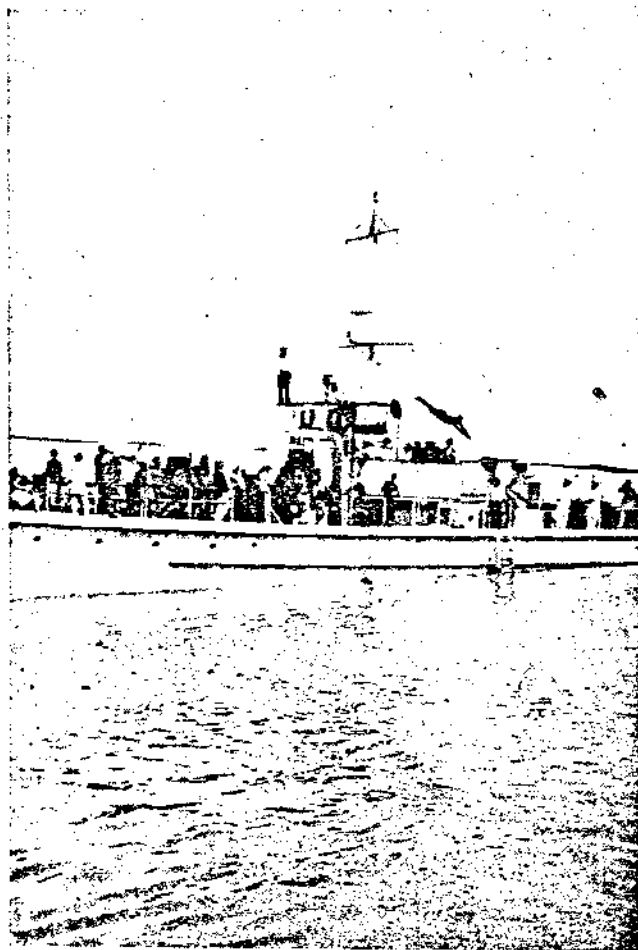
II Видинъ — съ кърмчия Свѣтославъ Цековъ и гребци: Боянъ Ангеловъ, Петъръ Дончевъ, Алекси Ивановъ и Станой Станковъ за 6 м. 41 сек.

III Търново — съ кърмчия Стефанъ Тенекеджиевъ и гребци: Иванъ Геновъ, Пенчо Христовъ, Илия Маревъ и Иванъ Филевъ за 7 м. 78 сек.

IV Варна — съ кърмчия Димитъръ Капитановъ и гребци: Антонъ Антоновъ, Кирилъ Ковачевъ, Благой Давидовъ и Борисъ Ковачевъ за 7 м. 11 сек.

13. За гребане съ лодка 4-ка на разстояние 1000 м. (1000 м. срещу течението и 1000 м. по него) за младежи.

I Бургасъ — съ кърмчия Янаки Кириловъ и гребци: Антонъ Коларовъ, Василъ Карастояновъ, Никола Минковъ и Маню Пехливановъ за 14 м. 38.4 сек.

Единъ отличенъ скокъ отъ състезанието на вода въ Русе

II Варна — съ кърмчия Д. Капитановъ и гребци: Любенъ Донева, Богомиръ Алексиевъ, Стоянъ Добревъ и Иванъ Костовъ за 14 м. 59.2 сек.

III Русе — съ кърмчия Никола Алексиевъ и гребци: Георги Господиновъ, Стефанъ Булатовъ, Кирилъ Джамбазовъ и Илия Антоновъ за 15 м. 6.1 сек.

IV Видинъ — съ кърмчия Свѣтославъ Цековъ и гребци: Асенъ Дамяновъ, Петъръ Дончевъ, Александъръ Вачевъ и Станой Станковъ за 15 м. 50 сек.

14. Гребане съ лодки „Русалки“ на разстояние 500 м. (250 срещу течението и 250 м. по него) за юноши.

I Русе — съ гребци: Велиславъ Бойчевъ и Юрданъ Видевъ за 3 м. 27 сек.

II Пловдивъ — съ гребци: Вилхелмъ Майеръ и Петко Семизовъ за 3 м. 34.2 сек.

III Варна — съ гребци: Иванъ Костовъ и Кирилъ Ковачевъ за 3 м. 38.2 сек.

15. Гребане съ лодки „Русалки“ на разстояние 500 м. (250 срещу течението и 250 м. по него) за дами.

Взе участие само Търново съ гребци: легионеркитъ Милка Марева и Надя Апостолова, които взеха разстоянието за 8 м. 4 сек.

Въ това състезание взеха участие безъ право на класиране и награда и 2 любителки отъ Русе: Анка Петрова и Надежда Унуджиева, които взеха същото разстояние за 6 м. 11.4 сек.

Така по добититъ резултати въ състезанията, легионитъ съгласно новия правилникъ за класирането добиватъ следната класация:

I. За плаване.

№ по редъ	Наименование на лодката	Плаване			Свободно			Сборъ отъ точкитъ за единичния плавание						Общъ сборъ на точкитъ по плаване
		на гребъ 100 м.	на гребъ 500 м.	на гребъ 1000 м.	плаване 100 м.	плаване 400 м.	плаване 1500 м.							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Бургасъ	III	III	—	—	II	—	1	1	—	—	—	—	3
2	Варна	I	I и II	—	—	I и II	I и II	6	9	—	—	—	9	33
3	Видинъ	—	—	—	I и III	—	—	—	—	7	—	—	—	7
4	Пловдивъ	—	—	II	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3
5	Русе	II	—	—	—	—	III	3	—	—	—	—	1	4
6	Търново	—	—	I и III	II	—	—	—	7	3	—	—	—	10

Забележка: За плаване се пишатъ следнитъ точки: I . . . 6 точки, II . . . 3 точки, III . . . 1 точка.

II. За гребане.

№ по редъ	Наименование на лодката	Гребане					Сборъ отъ точкитъ за единичнитъ гребания					Общъ сборъ на точкитъ по гребане
		съ 2-ки 500 м.	съ 4-ки 1000 м.	съ 4-ки 2000 м.	Юношеско гребане съ русалки 500 м.	Дамско гребане съ русалки 500 м.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Бургасъ	—	—	I	—	—	—	10	—	—	—	10
2	Варна	II	IV	II	III	—	5	1	5	1	—	12
3	Видинъ	I	II	IV	—	—	10	5	1	—	—	16
4	Пловдивъ	—	—	—	II	—	—	—	3	—	—	3
5	Русе	—	I	III	I	—	10	2	6	—	—	18
6	Търново	III	III	—	—	I	2	2	—	—	6	10

Забележка: За гребане съ лодки 2-ки и 4-ки се пишатъ: I — 10 точки, II — 5 точки, III — 2 точки и IV — 1 точка. За гребане съ русалки: I — 6 точки, II — 3 точки, III — 1 точка.

III. За скачане.

№ по редъ	Наименование на легиона	Скачане отъ мѣсто съ два крака				Сборъ отъ точката на скачане				Общъ сборъ на точката за скачане
		1	2	3	4	1	2	3	4	
1	Бургасъ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Варна	I	I	I	—	6	6	6	—	18
3	Видинъ	—	—	—	III	—	—	—	I	I
4	Пловдивъ	—	—	—	II	—	—	—	3	3
5	Русе	II и III	II и III	II и III	I	4	4	4	6	18
6	Търново	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Забележка: За скачане се лешат следните точки: I — 6 точки, II — 3 точки, III — 1 точка.

Общиятъ резултатъ пъкъ за първенство ще се види отъ следната таблица:

№ по редъ	Наименование на легиона	Сборъ отъ точката по плаване	Сборъ отъ точката по гребане	Сборъ отъ точката по скачане	Общъ сборъ на точката	Класиране по общия успѣхъ за първенство
1	Бургасъ	3	10	—	13	Петъ
2	Варна	33	12	18	63	Първъ
3	Видинъ	7	16	1	24	Третъ
4	Пловдивъ	3	3	3	9	Шестъ
5	Русе	4	18	18	40	Втори
6	Търново	10	10	—	20	Четвърти

Забележка: Когато два или повече легиони добиятъ по равно число точки за отделните видове състезания или за класиранта по общия успѣхъ, за първи се счита онъ, който има по-малко първи награди.

Въз основа на общия успѣхъ, легионътъ на Варненския клонъ отъ Българския Народен Морски Сговоръ се класира за първенецъ носителъ за 1931/1932 год. на Почетната награда отъ Негово Величество Царя — Върховниятъ покровителъ на Б. Н. М. С.

Сжщиятъ легионъ се класира и за първенецъ по плаване и носителъ за 1931/1932 год. на купата на града Ломъ, подарена отъ Ломската община за тоя случай.

Легионътъ на русенския клонъ се класира за първенецъ по гребане за 1931/1932 година.

Легионътъ на варненския клонъ се класира за първенецъ по скачане за 1931/1932 година.

Следъ свършване състезанията и следъ малко почивка стана раздаването на наградитъ. За целта легионитъ бидоха построени на плаца предъ пристанищното управление, гдето председателятъ следъ като благодари на легионеритъ за показаното усърдие и съревнование при изнасяне състезанията и имъ даде напътствени слова за бъдещитъ състезания и следъ като се прочете добитиятъ резултатъ, започна съ раздаване наградитъ по реда на състезанията, а именно:

1. На Варненския спортенъ легионъ — за първенство — почетната награда отъ Н. Величество Царя.

2. На Варненския спортенъ легионъ — за първенство по плаване — купата на града Ломъ.

3. На Тодоръ Медникаровъ отъ Варна — една бронзова котвичка на поставка подарена отъ Мор. Пол. Служба — Варна — за плаване на гръбъ 100 м.

4. На Тодоръ Медникаровъ отъ Варна — една позлатена кутия за цигари подарена отъ Управ.

Тѣло на Русен. клонъ — за плаване на гръбъ 500 м.

5. На Илия Маревъ — отъ Търново — една бронзова котвичка на поставка подарена отъ Мор. Полиц. Служба — Варна — за плаване на гръди 100 м.

6. На Кирилъ Блажевъ отъ Видинъ — единъ часовникъ календаръ — подаренъ отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ за свободно плаване 100 м.

7. На Петъръ Милановъ отъ Варна — една статуя плувецъ — подарена отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ за свободно плаване 400 м.

8. На Петъръ Милановъ отъ Варна — една статуя гребецъ — подарена отъ Глав. Управ. Тѣло — за свободно плаване на 1500 м.

9. На Видинския спортенъ легионъ — една статуя гребецъ — подарена отъ дунавската Полиц. Служба — за гребане съ двойки на 500 м.

10. На Русенския спортенъ легионъ — една статуя гребецъ — подарена отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ — за гребане съ четворки на разстояние 1000 м.

11. На Бургаския спортенъ легионъ — една статуя лодка Русалка — подарена отъ Глав. Управ. Тѣло — за гребане съ 4-ки на разстояние 2000 м.

12. На Русенския спортенъ легионъ — единъ часовникъ за маса — подаренъ отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ — за гребане съ русалка на разстояние 500 м.

13. На Милка Марева и Надя Апостолова отъ Търново — по една златна гривна, подарени отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ — за гребане съ русалка на разстояние 500 м.

14. На Владимиръ Бостанджиевъ отъ Варна — една статуя плувецъ подарена отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ — за скачане отъ мѣсто съ двата крака.

15. На Владимиръ Бостанджиевъ отъ Варна, една статуя гребецъ подарена отъ Дунав. Полиц. Служба — за скачане съ засилване съ двата крака.

16. На Владимиръ Бостанджиевъ отъ Варна, една статуя гребецъ подарена отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ — за скачане съ засилване съ една кракъ.

17. На Василь Абаджиевъ отъ Русе, една сребърна табакера отъ Управ. Тѣло на Русенския клонъ — за отличенъ смъртенъ скокъ.

По нѣмане мѣсто въ настоящата книжка ценката въ подготовката на легионеритъ отъ различнитъ клонове на Б. Н. М. С., а сжщо и впечатленията отъ сжщитъ презъ време на състезанията, както и насоката въ бъдещата дейность на клоноветъ по отношение организацията и подготовката на легионеритъ въ тѣхнитъ легиони, ще дадемъ въ друга книжка.

Варна, августъ 1931 г.

ЦИГАРИТЪ НА ПЛОВДИВСКАТА ТЮТЮНЕВА ФАБРИКА = „ЛЕВСКИ“ =

сж единственитъ, които държатъ рекордъ по ароматичность и съставляватъ немаломъно удоволствие за всѣки пушачъ.

ИЗЪ ЖИВОТА И ДЕЙНОСТЪТА НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕН МОРСКИ СГОВОРЪ.

Г. У. Т. По случай празника на Б. Н. М. С. — 19. август — „Преображение Господне“ — бѣха размѣнени следнитѣ поздравления между Върховния покровител на организацията ни — Н. В. Царя и председателя:

„Петъръ Стояновъ, председател на Българ. Нар. Морски Сговоръ — Варна.

Отъ името на Царицата и отъ мое име благодаря най-сърдечно Вамъ и на Българския Народенъ Морски Сговоръ за изказанитѣ ни любезни поздрави по случай празника Ви, като пожелавамъ, все по голѣмо преуспѣване на морската идея. Царьтъ“.

„Негово Величество Царя, Двореца, София.

По случай празника на Българския Народенъ Морски Сговоръ спомняме си за Ваше Величество любимия ни върховенъ покровителъ, като изпращаме Вамъ и на любимата ни Царица хиляди сърдечни поздрави и благопожелания за дълго и щастливо царуване за благото на Родината и преуспяване на морската идея.

Председателъ Петъръ Стояновъ“.

Презъ лѣтния сезонъ Г. У. Т. устрои 3 екскурзии до Цариградъ и обратно съ парахода на Б. Т. П-но Д-во — „България“. Г. У. Т. бѣше поканено и взе участие съ свои групи и въ други две екскурзии до Цариградъ и обратно, устроени, отъ Б. Т. П-но Д-во съ параходитѣ „Бургазъ“ и „Фердинандъ“, които престояваха по 3 дни въ Цариградъ и довеждаха обратно екскурзиянтитѣ. Тѣй като се явиха доста чужденци—лѣтовници, желаещи да посетятъ Цариградъ съ нашитѣ екскурзии, Г. У. Т. направи постѣпки и успѣ да издействува чрезъ съответнитѣ легации, да се издаватъ групови паспорти на лѣтовници, чехи, поляци и унгарци, ако посещаваатъ Цариградъ съ нашитѣ екскурзии.

Като пръвъ опитъ презъ този сезонъ отъ това право се възползуваха група чехски лѣтовници. Г. У. Т. прави усилия да уреди екскурзитѣ по начинъ такъвъ, че чужденцитѣ да нѣматъ никакви грижи по формалноститѣ съ паспортитѣ у насъ и въ Цариградъ.

Отъ 17. юлий до 21. августъ съ 5 екскурзии сж били изпратени 192 екскурзиянти на Б. Н. М. С., отъ които български поданици 140 и 52 чужди поданици.

Г. У. Т. покани клуба на българскитѣ писатели отъ София да устроятъ литературно четение на собствени произведения въ връзка съ морето въ Варна. За целта имъ бѣше издействувана безплатна квартира въ училището за Глухо-нѣми въ Варна. На поканата на Г. У. Т. се отзоваха следнитѣ писателки: Евгения Марсъ, Дора Габе, Р. Северина, Магда Минева, Санда Йовчева, Мери Грубешлиева, Калина-Малина, Люба Касжрова и Вѣра Бояджиева. Тѣ пристигнаха въ Варна на 8 августъ, а на 11 и 13 августъ се състояха литературнитѣ четения въ лѣтния общински театъръ. На 17. ав-

густъ сжщитѣ, съпроводени отъ члена на Г. У. Т. — г. Професоръ Арnaudовъ, заминаха на екскурзия по крайбрежието, уредена отъ Г. У. Т. Тѣ сж посетили Гьозекенъ, Месемврия, Созополъ, р. Ропотамо. Следъ четире дневно престояване въ Созополъ, кждето устроиха литературно четене, тѣ се завърнаха въ Варна.

И тази година Г. У. Т. направи постѣпки предъ М-вото на Народното Просвѣщение за уреждане курсъ по плаване за учители и учителки по физическо възпитание. За съжаление поради промѣнитѣ, които станаха въ М-вото, този въпросъ се забави и не можа да бжде своевременно разгласенъ между учителитѣ въ страната. При все това Г. У. Т. се възползва отъ командированя за тази целъ отъ М-вото инструкторъ по плаване и откри на 10 августъ курсъ по плаване за желаещи възрастни и отъ двата пола. Обявата се посрещна съ голѣмъ интересъ отъ лѣтовниците. Курса се откри съ 10 души и по-зече не се приеха, тѣй като занятията се водеха само отъ единъ инструкторъ. Отъ тѣхъ редовно посещаваха курса 5 души, които въ двадесетъ дни го завършиха успѣшно, като усвоиха елементарнитѣ правила на плаването и плаватъ не продължително време, тѣй като нѣмаха време за трениране.

Г. У. Т. предполага презъ идния сезонъ да организира въ по-широкъ мащабъ тѣзи курсове за лѣтовниците, понеже се посрещатъ съ голѣмъ интересъ и се чувствува нужда отъ такива особено въ Варна.

Варна. Клона на Б. Н. М. С. устрои за първи пътъ тази година колония за възрастни. Колонията бѣше уредена въ едно отъ училищата на града близо до морската градина. Приеха се възрастни отъ двата пола на две смѣни — юлий и августъ. Колонията е имала общо 29 възрастни и 10 деца. Този пръвъ опитъ е далъ ценни указания, които ще се използватъ за идната година. Клона постепенно се снабдява съ инвентаръ за по-доброто уреждане на колонията си за въ бждеще.

На 2. августъ е била устроена екскурзия до Гебедже съ лодки по езерото и обратно.

Бѣла Слатина. За първи пътъ тази година клона направи опитъ да организира дѣтско морско лѣтовище съ съдействието на Варненския клонъ. Клона изпрати 10 деца съ ръководителка въ колонията на Вар. клонъ. Тѣ бѣха приети и настанени въ отдѣлна стая. Клона е заплатилъ на Варненската колония по 1000 лв. на дете за 1 месецъ.

Ески-Джумая. На 29. юний клонъ е уредилъ градинско увеселение. Г. У. Т. услужилъ на клона съ предмети за разпродажба и флагове за украсяване.

Ломъ. Ломския клонъ е построилъ бани на Дунава за презъ сезона. Банитѣ сж лека постройка. Моралния и материалния успѣхъ отъ тази инициатива на клона е много голѣмъ.

Сжщия клонъ за първи пътъ тази година уре-

ди лѣтовище за деца въ Варна. Лѣтовището се помѣщаваше въ училището „Св. Методий“ Лѣтуваха 35 деца въ една смѣна съ 3 ръководители и 2 души прислуга. Всички деца се завърнаха съ чувствително подобрене.

София. Презъ Великденската ваканция клона е устроилъ екскурзия съ трена до Цариградъ и обратно. Сжшия устрои презъ августъ екскурзия до Буда Пеша и Виена.

Клона е формиралъ вече спортенъ легионъ, който е устроилъ състезания по воденъ спортъ — плаване на 19. юлий т. г.

Търново. За пръвъ пътъ тази година клона уреди лѣтовище за ученички отъ Девическата гимназия и деца. Колонията се помѣсти въ училището „Св. Сава“ въ Варна. Първата смѣна се състояше отъ 40 лѣтовници. Клона съ съдействието на мъжката гимназия отъ Търново уреди и втора смѣна лѣтовници отъ ученици отъ мъжката гимназия. Резултата отъ лѣтовището е повече отъ насърдителенъ.

На 1. юний клона е уредилъ въ Търново водни състезания съ спортния си легионъ, които сж имали голѣмъ успѣхъ и сж се превърнали въ истинско морско тържество.

Шуменъ. Общо граждански комитетъ съ съдействието на клона ни въ Шуменъ уредиха лѣтовище въ Варна за 35 деца; Лѣтовището се помѣщаваше въ училището на Сесъ-Сезмесь.

Плѣвенъ. И тази година уреди лѣтовището си на с. Галата на две смѣни. Лѣтували сж въ първата смѣна 69 деца, а въ втората 74. За първи пътъ тази година лѣтуватъ и деца отъ съседнитѣ села на града. Успѣха на Плѣвенското лѣтовище е безспоренъ. Влиянието на клона по този начинъ излиза вънъ отъ предѣлитѣ на града и стига и въ селата.

Колонията е била посетена презъ м. юлий отъ Нейно Величество Царицата, която останала доволна отъ реда въ лѣтовището и отъ бодрия видъ на децата. Децата сж устроили бурна акламация на Нейно Величество, доволни че сж имали случай да видятъ любимата ни царица. Нейно Величество е подарила 5000 (петъ хиляди) лв., за нуждитѣ на лѣтовището. Клона е уведомиръ канцеларията на Двора за получаването на сумата и е благодарилъ за щедрия даръ.

По този случай ръководителитѣ на колонията сж купили и дарили за споменъ на децата портрета на Тѣхни Величества и бонбони на сума отъ 300 лв., а остатъка ще се използва за нуждитѣ на колонията.

Габрово. Колонията на клона се помѣщаваше въ училището „Св. Ангеларий“ въ Варна. Лѣтуваха на една смѣна 63 деца, 6 ръководители и 3 души прислуга. Успѣха на лѣтовището е голѣмъ. Клона вече се снабди съ инвентаръ и обсъжда въпроса за създаване на постоянна лѣтовна станция.

Павликени. За трети пътъ клона тази година урежда лѣтовище за деца. То се помѣщаваше въ училището „Князь Борисъ“. Лѣтуваха 47 деца, между които и такива съ куклички си 6—7 годишни. Интересна гледка представляваха най-малкиятъ лѣтовници, когато се забавляваха съ своитѣ кукли. Всички деца се завърнаха съ увеличено тегло и голѣма полза отъ лѣтуването.

Пловдивъ. Клона и тази година е устроилъ лѣтовището си въ Созополъ. Той се снабдилъ напълно съ инвентаръ. Води преговори за закупуване мѣсто отъ общината, за да построи собствено лѣтовище.

Въ началото на августъ клона е устроилъ екскурзия до Созополъ и обратно.

Ямболъ. И тази година клона устрои лѣтовището си въ гр. Анхиало.

Перникъ. Клона присъедини къмъ лѣтовището на мина Перникъ и тази година своята колония и лѣтува въ гр. Анхиало.

В. Игнатовъ.

По случай 50 годишния юбилей на Морското училище Б. Н. М. С. изпрати следното поздравително писмо:

До Господинъ Началника
на Морското училище — Варна

Господинъ Капитанъ,

Преди три години празнувахме 50 годишния юбилей отъ освобождаването на България. Днесъ ние празнуваме 50 годишния юбилей на Морското ни училище. Малко сж учрежденията, които могатъ да празнуватъ своето сжществуване заедно съ това на държавата ни. Петдесетъ годишно творчество при нашитѣ балкански условия е цѣлъ подвигъ.

Изживѣло болезненитѣ конвулсии на създаването се българско княжество, Морското ни училище мина презъ всички перипетии на нашия исторически животъ въ най-ново време, за да го видимъ днесъ въ тоя видъ, въ който ни го представяте.

Българския Народенъ Морски Сговоръ, който следи съ най-голѣмъ интересъ развоая на морската идея въ страната ни, най-добре схваща усилията, които сж положени и ползата за националното ни мореплаване отъ това училище, което е люлка на морската идея и разсадникъ на здравитѣ начала за българска морска техника и стопанско възмогване чрезъ родно мореплаване.

Въ времената, когато морската идея не бѣше достатъчно оценена отъ общество и държава у насъ, Морското училище безшумно вършеше своята работа като пушаше поколения млади енергични сили пълни съ въодушевление за работа, които насаждаха своитѣ схващания и се явиха първитѣ предчети на изникналия Б. Н. Морски Сговоръ.

Българския Народенъ Морски Сговоръ счита, че днешния день е тържество и за българската морска идея и поднасяйки поздравления си на г-да началницитѣ, възпитателитѣ и възпитаницитѣ на училището по този тържественъ случай изказва надеждата, че то ще пребъде за винаги подъ българското небе, за да прѣска морски и технически знания и чрезъ своитѣ възпитаници ще насажда здравитѣ идеи за родното мореплаване и голѣмитѣ блага, които морето вѣщае.

Организацията ни, целитѣ на която сж най-известни на Васъ и Вашитѣ бивши и настоящи възпитаници, искрено се радва на реализирания петдесетъ годишенъ успѣхъ, и вѣрва че и за напредъ Вие и възпитаницитѣ Ви ще продължите съ още по-голѣма реаностъ да служитѣ на Родината чрезъ девиза: „Къмъ морето и Дунава за напредъкъ“.

За председателъ: Я. Найденовъ
Секретаръ: В. Игнатовъ.

ИЗЛОЖЕНИЕ

до г. Министра на Желѣзницитѣ — София. *)

Господинъ Министре,

Българския Народенъ Морски Сговоръ, който се роди презъ 1920 г. въ епоха на най-големо униение следъ войната, когато отчаянието за бъдещето на нацията и стопанското и възможване бѣха до върха си, съ лозунга си къмъ стопанско издигане и национално съзнание чрезъ морето, тази организация събра въ своитѣ редове здравата частъ на българската интелигенция. Безшумно и неуморно работата на организацията се продължи презъ единъ периодъ отъ десетъ години и за това време тя успѣ да се наложи въ общественния ни животъ и да си извоюва мѣсто, което я издига като факторъ въ нашия стопанско-културенъ животъ.

Като организация, която цели изключително развитие и популяризиране идеята за морето и ползата отъ него, тя по необходимостъ се намира въ най-тѣсна връзка съ службитѣ на Министерството на Желѣзницитѣ и Пристанищата иждето сж съсредоточени най-важнитѣ учреждения, които прокарватъ държавната идея за търговско корабоплаване и администрация на пристанищата.

Българскиятъ Народенъ Морски Сговоръ е следилъ винаги отблизко развито на нашитѣ служби по мореплаването и държавното законодателство въ връзка съ това, като е билъ винаги на услугитѣ на М-вото на Желѣзницитѣ и Пристанищата съ познанията си по тази материя и съ мненията си по въпроситѣ, които сж се засѣгали. Въ редъ конференции при Министерството на Желѣзницитѣ и Пристанищата представителитѣ на Българския Народенъ Морски Сговоръ сж застъпвали схващанията на организацията ни по въпроситѣ, които сж били поставяни на разглеждане, чрезъ най-компетентнитѣ лица по тази материя и съ това сж се избѣгвали много грѣшки и сж се поправяли много празнини въ миналото.

До появяването на Българския Народенъ Морски Сговоръ държавното ни законодателство се изчерпаваше съ единъ законъ за морската търговия и съ закона за полицията на крайбрежията и пристанищата. И двата тѣзи закона бѣха една отживѣлица. Сложнитѣ отношения между арматори, товарачи, екипажъ и държава, както и общественния контролъ върху сигурността на мореплаването, цензоветѣ на морскитѣ лица и пр., бѣха напълно изоставени и се уреждаха по усмотрението на лицата, които лично се интересоваха отъ това. Обществения контролъ напълно отсъствуваше. Нѣщо повече, презъ време на войната, когато стана нужда да се знае колко и какви български кораби плаватъ по Дунава подъ българско знаме — това не можеше да се установи, защото липсваше една правилна регистрация. Лицата, които бѣха натоварени да прилагатъ горечитиранитѣ два закона бѣха често пѣти несведущи по въпроса. Службата въ българскитѣ пристанища, това може да се каже безъ преувеличение, се свеждаше къмъ събиране на приходитѣ по таксовия правилникъ и разширение и поддържане на пристанищата. Голѣмитѣ въпроси за контролъ върху корабитѣ и лицата, спасителната служба и пр. почти не сжществуваша.

Ние бѣхме свидѣтели въ миналото, когато нѣкои отъ корабитѣ отъ Бѣл. Тѣрг. Пар. Д-во, които сѣхъ специаленъ договоръ сж осигурени при държавата, плаваха безъ да бждатъ класирани и съ това държавата носеше риска, безъ да знае въпроснитѣ кораби въ какво положение се намиратъ.

Презъ 1926 г. на великия четвъртъкъ 26. априлъ предъ с. Бѣла — Варненско се удавиха 18 души български граждани, натоварени на една негодна и изгнила лодка въ пристанището на самия държавенъ органъ, натоваренъ съ грижата за пристанището тамъ — митнически чиновникъ, който самъ стана жертва на собствената си некомпетентностъ по въпроса. Множеството скелети на кораби по нашето крайбрежие пѣкъ сж живи свидѣтели за грижитѣ по безопасността на корабоплаването ни.

България по природа е отчужденъ отъ морето. Въ недалечното минало, когато условията на живота сж заставили племето ни да се оттегли въ пазитѣ на Балкана за да запази етничната си самобитностъ, българина е изгубилъ контакта съ морето и то стана чуждо за него. Отъ освобождението ни насамъ той бавно но сигурно настѣпва къмъ морето, което вече ясно се чертае за него като мощенъ икономически факторъ и днесъ ние сме вече предъ ясната картина на завоюване на презморската търговия отъ българската инициатива, а българитѣ, подготвени по

морскитѣ въпроси и корабоплаване сж естественнитѣ пионери на тая идея.

Въ този процесъ на борба за завоюване на морето въ стопанско отношение е необходимо държавна намѣса. Необходима е правилна насока на частната инициатива въ самото начало, за да не претърпи тя поражение и съ това да не откаже отъ тази областъ, която толкова много се ценитъ въ другитѣ страни, които вече сж вкусили плодоветѣ ѝ.

При тази картина на липса на една ясна установена държавна идея за организиране на службитѣ, свързани съ морето и една частна инициатива, която се стреми да завоюва за българина този новъ теренъ, но нѣма покровителството на държавата въ лицето на законитѣ и компетентнитѣ лица, които да я насочатъ правилно — Българския Народенъ Морски Сговоръ смѣта, че неговитѣ грижи въ това отношение ще сж еднакво полезни и за двѣтѣ страни и е насочилъ всичкитѣ си усилия да разясни това както предъ ръководнитѣ органи на държавата, така и предъ обществото.

Усилията на организацията ни до сега дадоха осезателни резултати.

1. Договора между държавата и Параходното Д-во е вече въ по-съвършенна форма.

2. Въ държавния бюджетъ се постави начало на организиране службитѣ въ връзка съ корабоплаването като въ бюджета на Пристанищата се предвижда инспекторъ по мореплаването — морско лице съ специална подготовка компетентенъ по въпроситѣ, които засѣгаме.

Въпреки отбелязанитѣ успѣхи трѣбва съ съжаление да констатираме мѣроприятията не сж завършени въ онази форма, която тѣ трѣбваше да заематъ.

Службата на инспекторъ по корабоплаването създадена подъ натиска на общественото мнение, до сега е още съ неустановени функции въ Дирекцията на пристанищата. Съ никакъвъ законъ нито наредба не сж посочени функциитѣ ѝ. Необходимо е тя да бжде строго и ясно определена, а не да има видъ на синекюръ, който се търпи само за да даде удовлетворение на едно общественно течение, което е изпреварило схващанията на съответнитѣ служебни лица. Единственото лице съ морска подготовка, което се намира въ Дирекцията на пристанищата е инспектора на корабоплаването и неговитѣ функции и до сега не сж разграничени.

Тази служба се създаде въ отговоръ на поставения общественно въпросъ за създаване на специално учреждение отъ компетентни лица на което да се повѣри да изработи и ръководи държавната морска политика, която за съжаление още не сжществува, а има видъ на нѣщо случайно. Въ този видъ, въ който сжществува този инспекторъ, той не може да отговори на голѣмитѣ нужди на момента.

Току що гласувания законъ за търговско корабоплаване, създаденъ сжщо съ усиления и съдействието на Бѣлг. Нар. Морски Сговоръ, сжщо не доби онази форма, която той трѣбваше да има, макаръ че отговори на много наредъли въпроси.

Този законъ въ по-големата си частъ е копие отъ Италианския. Въ него, обаче, е изхвърлена цѣлата глава I отъ италианския законъ, която засѣга организацията на службитѣ и ценза на лицата отъ администрацията на пристанищата. Главния мотивъ за това бѣше че закона за полицията на крайбрежията и пристанищата разрешава у насъ въпроса за администрацията на пристанищата. Този законъ сжщо така е копие отъ Италианския законъ. Съ съжаление трѣбва да констатираме, обаче че чл. 3 отъ този законъ, който ясно определя лицата, които сж компетентни да администратъ пристанищата и до сега не е приложенъ. Той изключливо ежегодно се нарушава отъ бюджета на държавата. Началници на пристанищата продължаватъ да бждатъ инженери — остатъкъ отъ периода, когато нашитѣ пристанища още се строеха.

При дебатитѣ по закона за търговското корабоплаване Вашия предшественикъ пое ангажмента да сложи и тоя въпросъ на разглеждане: „По въпроса, кои трѣбва да бждатъ началници на пристанищата, дали хора изходящи отъ морското съсловие или инженери. Това е единъ въпросъ, по който се водятъ спорове отъ 15—20 години насамъ. Ние смѣтаме, че действително ние ще бждемъ повинани да взематъ становище по този въпросъ да кажемъ дали инженери или моряци трѣбва да бждатъ началници на пристанищата“.

Съ създаването на закона за търговското корабоплаване у насъ този въпросъ е още по-безразенъ. За да бжде приложенъ този законъ, необходими сж лица компетентни по материята, която се засѣга въ него. Нужно е учреждение, което ще го прилага да има ясно схващане за целитѣ, които се преследватъ и да координира всичкитѣ служби въ тая насока.

*) Поднесено на министра на 24. юлий 1931 г. отъ специална комисия въ съставъ: Председателъ на Софийския клоноу отъ Б. Н. М. С. г-нъ Д. Тодоровъ, членъ отъ сжщия клоноу зал. ген. Крутинковъ, Главния секретаръ на Б. Н. М. С. г-нъ Г. Славяновъ и секретаря г-нъ В. Мигановъ.

Втори недостатък на този закон е, че той не се предшества от закона за „Поощрение на българското корабоплаване“. Една аномалия е, че преди да се поощри и създаде българското корабоплаване, то се постави под една строга регламентация, която му налага голъми задължения без да има никакви привилегии. Това се схана още при дебатирването на закона и с № 656 от 13. февруарий т. г. Министерството на Железниците и Пристанищата се обърна към компетентните лица и учреждения за мнение по въпросите които трябва да бъдат засегнати от закона за поощрение на корабоплаването.

Ние смятаме, че Вие не ще пропуснете случая да ускорите този крайно назръл въпрос. За да може българската инициатива и капитал да се насочат към областта на корабоплаването, необходимо е покровителството на държавата. Само тази област от нашия стопански живот е останала до сега вън от вниманието на държавата. Или по-скоро нейното внимание е насочено въ събиране по възможност по-голям такси от параксодите под българско знаме. Таксовия правилник на Дирекцията на Пристанищата съдържа такива постановления, че стига до възбрана на нѣкои превози между пристанищата, като съ това насочва трафика въмсто по море, където е най-ефтинъ превоза, по вътрешните съобщителни линии. Тукъ не е мѣстото да засѣгаме и този въпросъ, но не можемъ да не отбележимъ напримѣръ, че споредъ този правилникъ и най-малките любителски лодки на току що зараждащия се воденъ спортъ се третиратъ като кораби (понаятието корабъ не е определено въ правилника) и се облагатъ съ такси, което имаме случай да изтъкнемъ предъ почит. Дирекция на Пристанищата съ № 482 отъ 21. юлий т. г.

Главния недостатък на закона за търговското корабоплаване, обаче, е че правилника за прилагането му още не е изготвенъ отъ съответните служби на Пристанищата и той стои още неприложенъ.

Правилника за този закон е отъ голѣмо значение, той трябва да разясни много принципални положения отъ закона и е една недѣлима частъ отъ него Презъ време на дебатирването на този законъ службата на Пристанищата даде всичките увѣрения, че правилника, ще излѣзе съ закона и че той билъ почти изготвенъ.

Това и до днесъ, обаче, не е направено. Закона или съвсемъ не се прилага по нѣкои въпроси или се прилага различно: Това дава поводъ той да бъде още отъ самото начало атакуванъ и отричанъ. Ние смятаме, че Вие ще схванете голѣмото значение на този въпросъ и ще наредите

правилника да бъде въ най-скоро време изготвенъ. Б. Н. М. С. и тукъ би могълъ да Ви бъде полезенъ и съ готовност ще даде съдействието си за неговото изготвяне

Господинъ Министре,

Ние бихме злоупотребили съ Вашето търпение, ако разгледаме въ това изложение всички въпроси, които чакатъ своето разрешение. Б. Н. Морски Сговоръ ще има случая да направи това за всеки въпросъ по отѣлно Ние смятаме, че най-жизнените въпроси за българското корабоплаване за сега сж три

1. Ревизиране на съществувашия законъ за „Полицията на крайбрежията и пристанищата“ и въ връзка съ това изготвяне на новъ законъ за организацията на службите по пристанищата, като най-болния въпросъ — компетентността на лицата, получи своето разрешение въ лицето на единъ държавенъ органъ, който да изработи и провежда една системна държавна морска политика.

2. Закона за поощрение на корабоплаването е вече една необходимостъ. При наличните на закона за търговското корабоплаване, ако не се поощри българското корабоплаване, то ще изчезне и въ този малъкъ видъ, въ който се намира, защото освенъ задълженията, които му се налагатъ съ новия законъ, той е и подъ ударитъ на голѣма чужда конкуренция

Този законъ ще засегне и политиката на пристанищния таксовъ правилникъ, който сжщо изисква едно системно преработване за да не спъва, а да развие превоза на стоки по море

3. Правилника за приложението на Закона за търговското корабоплаване трябва въ най-скоро време да бъде изработенъ за да може закона правилно и еднообразно да бъде прилаганъ.

Изтъквайки най-голѣмите въпроси, които чакатъ своето разрешение, ние се надѣваме че вие правилно ще прицените усилията на Б. Н. Морски Сговоръ да бъде полезенъ на държавата и обществото съ своята дейностъ, и ще ни дадете подкрепата и довѣрието си, та съ съвѣстни усилия да насочимъ правилно въпроса за родното корабоплаване.

Българския Народенъ Морски Сговоръ отъ своя страна е готовъ винаги да Ви даде своите услуги по въпроситъ, които сж отъ негова компетентностъ и вѣрваме, че Вие не ще се откажете отъ тяхъ при нужда.

Приемете, Господинъ Министре, нашитъ почитания.

Председателъ: (п.) П. Стояновъ.

Секретаръ: (п.) В. Игнатовъ.

(Приключенъ на 1. IX. 1931 год.)

Бахаровъ, Н. — „По Дунага отъ Русе до Видинъ и обратно“ (сп. Нива, год. III, брой 45, София 4. IX. 1931 г., стр. 6—10).

Велковъ, Ив. — „По Дунава“ — Исторически бележки — (в. Зора, год. XIII, брой 3626, София 3. VIII. 1931 г. стр. 6).

Георгиевъ, Йорд. — „Нашиятъ път“ (в. Шумечки курьеръ, год. VI, брой 232, Шуменъ 30. I. 1931 г., стр. 1).

Г. Н. — „Sur le Danube“ (La Bulgarie, IX — 1re année, № 2379, Sofia 15. VII. 1931, p. 1).

Голѣми състезания по плаване и гребане на 22 и 23 августъ въ Русе, урежвани отъ Морския Сговоръ по случай неговия празникъ (в. Спортъ, год. VIII, брой 405, София 11. VII. 1931 г., стр. 1 и 3).

Г. С. — „Спусането на новия германски линейенъ корабъ“ (в. Народна Отбрана, год. XIII, брой 1556, София 21. VIII. 1931 г., стр. 3).

Droutsev, A. — „Lom“ (La Bulgarie, IX-ème année, № 2407, Sofia 17. VII. 1931, p. 1).

Добревъ, Кирилъ. — „Бургасъ“ (в. Търговско-Промисленъ гласъ, год. IX, брой 1592—1594, София, юлий 1931 г., стр. 2).

Дѣлото по потопяването на парахода Варна. Думата на експертните комисии. Виноვნостта на парахода Хрис. Гърците недоволни. Въпроса за обещането. Какво ще получатъ семействата на загиналите. Дѣлото насрочено. (в. Варненска поща, год. XVIII, брой 4577—4579, Варна, августъ 1931 г.).

Единъ голѣмъ денъ въ Варна. — Юбилеятъ на Морското училище. Молебена, парада, присъствието на Н. В. Царя. Отчета на началника на училището. Речта на Н. В. Царя. — (в. Варненски Новини, год. IX, брой 2552, Варна 10. VIII. 1931 г., стр. 1).

Емилъ, Н. — „Иванъ Антоновъ Пановъ“ (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна, VI. 1931 г. стр. 1 и 2).

За едно забравено училище. — Риболовци или безработни — (в. Черно море, год. III, брой 682, Варна 9. VIII. 1931 г., стр. 2).

Ивановъ, Сава Н. — „Петдесетъ годишния юбилей на Морското училище 1881—1931 г.“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2548, Варна 6. VIII. 1931 г. стр. 2).

Ивановъ, Сава Н. — „Петдесетъ годишния юбилей на Морското училище 1881—1931 г.“ (сп. Нива, год. III, брой 41, София 7. VIII. 1931 г., стр. 11 и 12).

Ивановъ, Сава Н. — „По случай 50 годишния юбилей на Морското училище 1881—1931 г.“ (в. Варненска поща, год. XVIII, брой 4565, Варна 5. VIII. 1931 г., стр. 2).

Куповъ, Г. — „Мисли върху значението на морето и нашата морска политика“ (сп. Морска библиотека, ин. № 14, Варна, юний 1931 г., стр. 19—30).

Kérékov, G. C. — „La saison à Varla“ (La Bulgarie, IX-ème année, № 2403, Sofia 18. VII. 1931, p. 1).

Куртевъ, Дим. — „Бележки за идейните основи на Българския Народенъ Морски Сговоръ“ (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна VI, 1931 г., стр. 2—4).

- Козаровъ, Т. Ал.** — „Морето“ — Импресия — (в. Родна литература, год. I, брой 1, София 1931 г., стр. 3).
- Лозановъ, Асенъ.** — „Какво знаа за рѣка Дунавъ“ (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна VI. 1931 г., стр. 18 и 19).
- Морска библиотека № 14.** Издание на Българския Народен Морски Сговоръ, Варна 1931 г., 32 страници, цена 5 лв.)
- Марковъ, Д.** — „Какъ да се отговори на Дойчландъ“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2556—2560, Варна, августъ 1931 г., стр. 2 или в Народна Отбрана, год. XII, брой 1557, София. 28. VIII. 1931 г., стр. 3 и 4).
- Марковъ, Д.** — „Разбулената морска тайна“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2533, Варна 22. VII. 1931 г. стр. 2).
- Марковъ, Д.** — „Спущането на Дойчландъ“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2512, Варна. 1. VIII. 1931 г., стр. 2).
- Морско училище** (в. Отечество, год. XII, брой 519, София 11. VII. 1931 г., стр. 4).
- Марковъ Д.** — „Плаващият дворецъ на императоръ Калигула“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2551 и 2553, Варна 9. и 10. VIII. 1931 г., стр. 3).
- Михайловъ, Панчо.** — „Блѣтъ за море“ — Разказъ — (в. Зора, год. XII, брой 3538, София 17. VIII. 1931 г., стр. 2).
- Навлата на Българското Търговско Параходно Дружество** — (в. Търговско-промишленъ гласъ, год. IX, брой 1602, София 7. VII. 1931 г., стр. 2).
- Негово Величество Царьтъ спасителъ** — Бурята въ Черно море и царската помощ — (в. Подофицерска защита, год. XVII, брой 647, София 6. VIII. 1931 г., стр. 1).
- Найденковъ, к-нъ.** — „Ловци на сунгери“ (сп. Морски Сговоръ, год. V II, брой 6, Варна VI. 1931 г., стр. 12 и 13).
- Одисеята на четири юноши въ Черно море** (в. Варненска Поща, год. XVIII, брой 4574, Варна, 14. VIII. 1931 г. стр. 1).
- Пчински, Прохоръ.** — Видения и прежеждия на Варненския плажъ (в. Зора, год. XIII, брой 3626, София 3. VIII. 1931 г., стр. 3).
- Петдесетъ годишния юбилей на Морското училище** (в. Зора, год. XIII, брой 3624, София 1. VIII. 1931 г. стр. 6).
- Паспалевъ, Д-ръ Г. В.** — „Морето като успокоителъ и лѣчителъ“ (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна VI. 1931 г., стр. 4).
- Петдесетъ годишния юбилей на Морското училище** — (в. Отечество, год. XII, брой 513, София 23. V. 1931 г., стр. 1).
- Петдесетъ годишния юбилей на Морското училище** (сп. Техникъ, год. IX, брой 3 и 4, Варна 1931 г. стр. 33—35).
- Пашмаковъ, Зл.** — „Българското параходно дружество“ (Известия на Бургаската Търговско-Индустриална Камара, год. XV бр. 15, Бургасъ 11. VII. 1931 г., стр. 2—4).
- Панайотовъ, Д-ръ М.** — „Калолѣчението“ (в. Бургаски Фаръ, год. XIV, брой 2814 и 2815, Бургасъ 1931 г. стр. 2).
- Пашмаковъ, Зл.** — „Българското параходно дружество“ (в. Търговско-промишленъ гласъ, год. IX, бройове 1577 и 1578, София, юлий 1931 г., стр. 2).
- Петдесетъ годишния юбилей на Морското училище** (сп. Техникъ год. IX, брой 1, Варна, V. 1931 г., стр. 12—13).
- Пристанищната служба и корабоплаването** (в. Търговско-промишленъ гласъ, год. IX, брой 1551, София 9. VI. 1931 г., стр. 2).
- Ророн, D. St.** — „Nos station balnéaires — Varna“ (La Bulgarie, IX-ème année № 2347, Sofia 8. VI. 1931, p. 1).
- Пашмаковъ, Зл.** — „Движение на Параходитъ, вноса и износа презъ Бургаското пристанище“ (Известия на Бургаската търговско-индустриална камара, год. XV, брой 11, стр. 2 и 3, Бургасъ 13. VI. 1931 г.).
- Петдесетъ годишния юбилей на Морското училище** (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2551, Варна, 9. VIII. 1931 г., стр. 1).
- Плюшевъ, Т. С.** — „Неотложно е да обзаведемъ нашия курортъ Варна съ яhti по подобие на европейскитъ курорти“ (в. Варненска Поща, год. XVIII, брой 4570 и други, Варна, Августъ 1931 г.).
- Пеневъ, Николай** — „Рибата като народна храна“ (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна VI. 1931 г. стр. 10—12).
- Росенъ, П.** — „Морска душа“ — Разказъ — сп. Българска Мисль, год. VI, книга 6, София, юний 1931 г., стр. 392—397).
- Рибарското училище** — Причинитъ за създаване на училището. Задачитъ и методитъ му. Исторически бележки. Подпомагане на завършилитъ курса. (в. Черно Море, год. III, брой 688 и 689, Варна Августъ 1931 г., стр. 2).
- Разглеждане законопроекта за търговското корабоплаване въ Народното събрание** (Морска библиотека, книжка № 14, Варна, юний 1931 г., стр. 1—18).
- Резултата отъ втория нашъ конкурсъ между учащата се младежъ** (сп. Морски Сговоръ, год. V II, брой 6, Варна VI. 1931 г., стр. 18).
- Стоенчевъ, Иванъ В.** — „Участие на възпитаницитъ отъ Морското машинно училище въ техническия, индустриаленъ и стопански животъ на България“ (в. Технически гласъ, год. VI, брой 114, София 1. VIII. 1931 г. стр. 2).
- Стоенчевъ, Иванъ В.** — „Участие на възпитаницитъ на Морското машинно училище въ индустриалния и стопански животъ на България“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2540 и 2541, Варна, юлий 1931 г., стр. 2).
- S. B.** — „La commerce de la Bulgarie et le Danube“ (La Bulgarie, IX-ème année, № 2394, Sofia 1. VIII. 1931, p. 4).
- Стоенчевъ, Ив. В.** — „Петдесетъ годишната дейность на Морското училище 1881—1931 г.“ (в. Бургаски Фаръ, год. XIV, брой 2834, Бургасъ 7. V II. 1931 г., стр. 2).
- Стателовъ, Б.** — „Половинъ вѣковния пътъ“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2551, Варна 9. VIII. 1931 г. стр. 2).
- Спировъ, Хр. В.** — „Какъ атакувахме Хамидие“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2551, Варна 9. VIII. 1931 г., стр. 2).
- S. B.** — „L'école de mécaniciens de la flotte bulgare“ (La Bulgarie, IX-ème année, № 2399, Sofia, 7. VIII. 1931, p. 4).
- Стефановъ, С.** — Поздравъ отъ началника на морскитъ служби до бившитъ възпитаници на Морското училище по случай 50 годишния му юбилей“ (в. Варненски Новини, год. XIX, брой 2553, Варна 11. VIII. 1931 г., стр. 2).
- Скорчевъ, Д-ръ П. А.** — „Погледъ върху биологията и значението на планктона въ морето и въ сладкитъ води“ (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна VI. 1931 г., стр. 6—9).
- С. Н. И.** — „Изъ чуждитъ военни флоти“ (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна VI. 1931 г., стр. 20—21).
- Топалски, Инж. Д.** — „Корабень Фойтъ-Шнайдеръ пропелеръ“ (сп. Техникъ, год. IX, брой 3 и 4, Варна 1931 г., стр. 42—49).
- Условия за приемане младежи въ Морска учебна часть.** (Подофицерска защита, год. XVII, брой 643, София 9. VII. 1931 г., стр. 3).
- Фонъ Мюке, лейт. Хелмутъ.** — „На ловъ“ — Глава III отъ книгата „Емденъ“ — Превелъ отъ нѣмски Кудожукиевъ — (сп. Морски Сговоръ, год. VIII, брой 6, Варна VI. 1931 г., стр. 13—17).
- Хараламбиевъ, Хр.** — „Съвременната конница и воднитъ препратствия“ (Нашата конница, год. XIII, № 2606, София, 1931 г.).
- Шваненъ, Д-ръ Хансъ.** — „Равновесниятъ органъ и морската болестъ“ (сп. Природа и наука, год. I, брой 10, София юний 1931 г., стр. 153 и 154).
- Юбилеенъ сборникъ на морското училище 1881—1931 г.** Варна, августъ 1931 г. (Издание на морското училище подъ редакторството на Сава Н. Ивановъ — началникъ на училището — 400 страници, множество снимки и портрети, цена 100 лв.

САПУНА
КАМБАНА

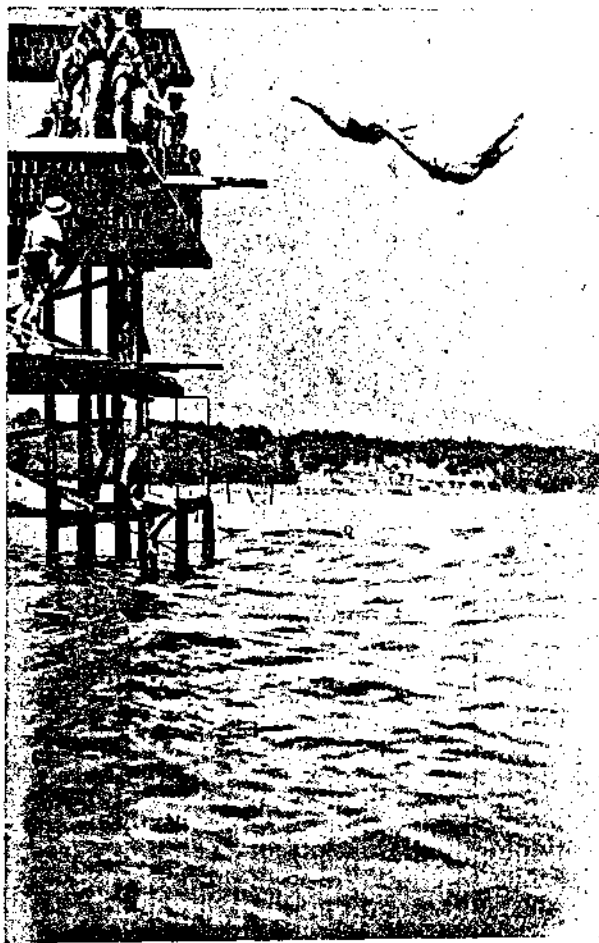

ПЕРЕ НАЙ ДОБРЕ
И ЗАПАЗВА БЪЛЪТО.

ВАРНА

ЦАРИЦАТА НА ЧЕРНО-МОРЕ, — най-красивият курорт в Юго-източна Европа.

НАЙ-МОДЕРНИ БАНСКИ СЪОРЖЕНИЯ за студени и топли морски бани. Модерно казино в морската градина, срещу баните, с първокласен ресторант и дансинг на открито.

КРАСИВИ ОКОЛНОСТИ. Разходки и екскурзии по сухо и по море до близките околности, както и до Цариградъ.

ВСИЧКИ ВИДОВЕ СПОРТЪ — развлечения: театри, кинематографи, тенис клубъ, морски тържества.

ГОЛЕМИ МУЗИКАЛНИ ТЪРЖЕСТВА в началото на м. август с участие на най-видните български артисти. През сезона гостуват народния драматически театър и народната опера.

УСЛОВИЯ НА ЖИВОТА НАЙ-ИЗНОСНИ.

ПЪРВОСТЕПЕННИ ХОТЕЛИ от 60 до 150 лева за легло.

ЧАСТНИ КВАРТИРИ от 1000—4000 лева за стая с две легла за месецъ.

Обяд или вечеря в първокласни ресторанти от 40—60 лв.

Въ второстепенни ресторанти се получава здрава и изобилна храна на по-ниска цена.

Табълъ д'отъ от 100—120 лв.

Лѣтовна такса и карта за цѣлия сезонъ 20 лева.

Такса за банитѣ:

1. Студени бани	{ I класа кабина 10 лв.
	{ II " " 5 лв.
2. Топли бани	{ I класа кабина 30 лв.
	{ II " " 20 лв.
Басейнъ . . . 15 лв.	

От 15 юний до 15 септемврий лѣтовниците се ползватъ съ 25% намаление по българските държавни желѣзници.

Бюрото за лѣтовници при общината въ приморската градина разполага съ пъленъ списъкъ на квартири, дава всички сведения и настанява лѣтовниците на квартири безъ възнаграждение.

Отнасяйте се за всичко до бюрото за лѣтовници.

Българи пътувайте по море!

Българско Търговско Параходно Дружество — Варна.

Използвайте дружествените параходи за да получите възможността да се полюбувате на морето!

Съ параходите на Българското Търговско Параходно Дружество можете да направите пътувания, които да Ви оставят мили неизличими спомени. Вие ще опознаете крайбрежието и ще вкусите отъ прелестите на близкия изтокъ, чароветъ на когото привличатъ хиляди и хиляди туристи отъ всички краища на свѣта.

Дружеството поддържа три редовни линии:

а. Крайбрежна: Варна—Бѣла—Месемврия—Янхиалло—Созополъ—Бургазъ—Кюприя—Василико—Ахтополъ и обратно; — два пъти седмично. — Отъ 15. Юний до 15. Септемврий, директни съобщения Бургазъ—Варна и обратно, специално за курорта.

б. Пирейска: Варна—Бургазъ—Цариградъ—Пирея—Хиосъ—Метелинъ и обратно; — два пъти въ месеца.

в. Александрийска: Варна—Бургазъ—Цариградъ—Родосъ—Палестина—Александрия—Портъ-Сайдъ—Островъ Кипръ—Пирея и обратно; — два пъти въ месеца.

При групови пътувания Дружеството прави намаления на тарифите си отъ 30 до 50% (но не и върху храната).

Особенъ интересъ представлява пътуването до Александрия, което се извършва съ луксозните и бързоходни параходи „Бургазъ“ и „Царь-Фердинандъ.“

ОБИКНОВЕНИ ЦЕНИ БЕЗЪ ХРАНА:

За Александрийския рейсъ:

Отиване	I класа . . . лв. 8000
и връщане	II класа . . . лв. 6000
	III класа . . . лв. 4000

Забележка. За изобилна храна при задгранично пътуване, само за I и II класа, по лева 195 на день, закуска, обѣдъ и вечеря.

За Пирейския рейсъ:

Отиване	I класа . . . лв. 5000
и връщане	II класа . . . лв. 4600
	III класа . . . лв. 2000

За крайбрежния рейсъ:

Варна—Ахтополъ	I класа . . . лв. 680
и обратно	II класа . . . лв. 540
	III класа . . . лв. 360

Варна—Бургазъ	I класа . . . лв. 400
и обратно	II класа . . . лв. 300
	III класа . . . лв. 200

Храна по лв. 150 на день за I и II класа, за българското крайбрежие.

Забележка. Свърхъ горните такси за пътешките билети се събиратъ допълнително кейово право въ Варна и Бургазъ по лева 15, а въ малките крайбрежни пристанища по лв. 5 на лице.

Най-подробни сведения, относно всичко, което интересува пътуващите, се получаватъ отъ агентите на Дружеството въ Варна и Бургазъ и крайбрежните, а също и отъ Дирекцията.

10—5

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Една важна стъпка на новия Министъръ на Желѣзниците отъ Проф. Д-ръ Ст. Консуловъ; 2) Законъ за търговското кораблоплаване отъ Г. Славяновъ; 3) Какъ се отпразднува 50 годишния юбилей на Морското училище отъ Сава Н. Ивановъ; 4) Буря отъ К. М. Станюковичъ превела отъ руски Кепова; 5) Морски спортъ — Пловдивските състезания на вода презъ месецъ юний 1931 година отъ Хр. Станчевъ; 6) Пробните състезания на Варненския спортенъ легионъ на 16 Августъ 1931 год. отъ Инженеръ Пр. Пампуловъ; 7) Състезанията между легионите на Б. Н. М. С. въ гр. Русе на 22. и 23. Августъ 1931 год. отъ Инженеръ Пр. Пампуловъ; 8) Официаленъ отдѣлъ; 9) Морски книгописъ.